

ELÄKELÄISET ry
PENSIONÄRERNA rf

VUOSIKERTOMUS 2021
ELÄKELÄISET RY

VALTUUSTO 24.5.2022

Eläkeläiset ry vuosikertomus 2021

Sisällys

1 ELÄKELÄISET RY VUONNA 2021.....	2
2 YHTEISTYÖ	3
2.1 EETU ja eläkeläisjärjestöjen yhteistyö	3
2.2 Sosiaali- ja terveystieteiden ja muu yhteistyö	4
2.3 Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö	4
3 JÄRJESTÖN HALLINTO JA TOIMISTO	5
3.1 Edustajakokous.....	5
3.2 Hallitus	6
3.3 Toimisto	6
4 JÄRJESTÖTYÖ JA TOIMINNAN OHJAUS.....	7
4.1 Alueelliset opinto- ja työpäivät.....	7
4.2 Paikallisyhdistykset	7
4.3 Aluejärjestöt	8
4.4 Paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen	9
4.6 Matkat sekä loma- ja virkistystoiminta	9
4.7 Monikulttuurinen toiminta	10
4.8 Elämäni eläkevuodet – liikettä ja mielenvoimaa (2019–2021)	12
4.9 Verkottuvat yhdistykset -hanke.....	12
4.10 Paikka auki -avustus.....	13
5 KULTTUURI JA KOULUTUS	13
5.1 Kulttuuri	13
5.2 Kurssit	14
5.3 Yhteistyö Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry:n kanssa	15
5.4 Opintokerhojen ja harrastusryhmien toiminta sekä aineistot	15
6 LIIKUNTA.....	15
6.1 Liikumme luonnossa -hanke 2020–2022	15
6.2 Yhdenvertaisuutta etäjumpalla – OKM liikuntahanke 2021–2022	16
7 VIESTINTÄ	16
7.1 Eläkeläinen-lehti	16
7.2 Lehdistö tiedotteet	17
7.3 Verkkosivut ja sosiaalinen media	17
8 TALOUS	17
8.1 Varainhankinta	20

8.2. Sijoitus- ja rahoitustoiminta	21
8.3. Näkymät vuodelle 2022 ja siitä eteenpäin	25
9 LIITTEET.....	26
LIITE 1.....	26
LIITE 2.....	27
LIITE 3.....	27
LIITE 4.....	28
LIITE 5.....	33
LIITE 6.....	34

1 ELÄKELÄISET RY VUONNA 2021

Yhteiskunnallista keskustelua hallitsi vuonna 2021 edelleen koronaviruksen aiheuttama pandemia. Eläkeläisten kannalta merkittävää oli sote- ja aluehallintouudistuksen hyväksyminen sekä vanhusasiamiehen viran perustaminen. 13.6. käydyissä kuntavaaleissa Eläkeläiset ry kehotti kuntia ikäystävällisyyteen palveluissa, elinympäristössä ja demokratiassa, minkä seurauksena ikäystävällisten kuntien verkosto sai lisää jäseniä. (liite 5)

Eläkeläistoiminnalle vuosi oli vaikea. Vaikka rokotusten eteneminen helpotti tilannetta, rajoittivat kokoontumis- ja tapaamisrajoitukset voimakkaasti eläkeläistoimintaa. Yhdistystoimijoiden digitaalisen osaamisen vahvistuminen helpotti jossain määrin kokouksien ja koulutusten järjestämistä. Uuden kotisivujärjestelmän käyttöönotto lisäsi yhdistysten nettinäkyvyyttä.

Edustajakokous järjestettiin normaalisti Kuopion Rauhalahdessa, mutta pandemia näkyi osallistujamäärässä ja yhdistysten kokoukselle tekemien aloitteiden määrässä. Edustajakokous hyväksyi järjestölle strategian, jolla varaudutaan toimintaympäristön muutosten vaikutuksiin järjestölle, sen tavoitteille ja toiminnalle (ks. 4.1.).

Eläkeläiset ry toimi EETUn puheenjohtajana. Järjestön edunvalvonnan pohjana toimi vuonna 2019 hyväksytty tavoiteohjelma ”Ikäystävälliseen Suomeen”. Sen tavoitteita edistettiin yhdessä asiantuntijaverkostomme kanssa valmistelluissa lausunnoissa ja kannanotoissa. Lausuntoja annettiin sekä EETUn kautta, että tarvittaessa itse tai yhdessä muiden eläkeläisliittojen kanssa, erityisesti Eläkkeensaajien keskusliiton kanssa (liite 1). Lehdistötiedotteiden määrään vaikutti pandemiasta aiheutunut puhelilaisuuksien vähäisyys.

Eläkeläiset ry kannusti paikallisyhdistyksiään aloitteellisuuteen kotikuntiansa liittymiseksi maailman terveysjärjestö WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon (Age Friendly Cities and Communities). Aloitteita monin paikoin ja ainakin Espoo ja Vantaa tekivät päätöksen verkostoon liittymiseksi. Vuoden ikäystävällisenä tekona palkittiin Vaasan kaupungin pitkäjänteinen työ ikääntyneiden hyväksi.

Harrastustoimintaa tukeva luontoliikunnan hanke ”Liikumme luonnossa” jatkui. Yhteistyötä ay-liikkeen kanssa tiivistettiin ja Eläkeläiset ry ja Eläkkeensaajien keskusliitto EKL järjestivät yhdessä ammattiliittojen kanssa useita ”Edessä eläkevuodet – mikä muuttuu?” -eläkevalmennustilaisuuksia.

Järjestön jäsenyhdistysten lukumäärä (203) ja niiden kokonaisjäsenmäärä (17 619) vähenivät. Toisaalta poikkeuksellisista oloista huolimatta myös uusia jäseniä saatiin.

Järjestön taloutta rasitti lomakeskus Kuntorannan omistuksesta irtautuminen, joka saatiin päätökseen maaliskuussa. Talouden tasapainottamiseksi hallitus toteutti säästösuunnitelman, joka piti sisällään henkilöstön lomautuksen, työehtojen uudistuksen ja henkilöstön määrän vähentämisen yhdellä eläköitymisen kautta. Lisäksi edustajakokous päätti jäsenmaksun korotuksesta.

2 YHTEISTYÖ

2.1 EETU ja eläkeläisjärjestöjen yhteistyö

Eläkeliittojen etujärjestö EETU ry on valtakunnallisten eläkeläisjärjestöjen yhteenliittymä. Toiminta keskittyy eläkeläisten valtakunnalliseen edunvalvontaan. Alueellisen ja paikallisen EETU-yhteistyön muodot vaihtelevat. EETUn jäsenjärjestöjä ovat Eläkeläiset ry:n lisäksi Eläkeliitto ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Kansallinen senioriliitto ry, Kristillinen Eläkeliitto ry ja Svenska pensionärsförbundet rf.

Vuorotteluperiaatteen mukaisesti Eläkeläiset ry toimi EETUn puheenjohtajajärjestönä vuonna 2021. EETUn puheenjohtajana toimi Eläkeläiset ry:n puheenjohtaja Martti Korhonen ja 21.9.2021 alkaen Matti Huutola. EETUn sihteerinä ja työvaliokunnan puheenjohtajana toimi Eläkeläiset ry:n toiminnanjohtaja Jan Koskimies.

EETUn hallitus kokoontui vuonna 2021 neljä kertaa ja työvaliokunta viisi kertaa. Vaikuttamistyön apuna EETUlla on neuvottelukunta, jossa Eläkeläiset ry:tä edusti valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö.

EETUn toimintavuotta 2021 leimasi koronapandemia. Edellisenä vuonna käyttöön otetut etäyhteydet vakiintuivat osaksi EETUn työskentelyä. Vuoden keskeisimmät tapahtumat olivat kuntavaaleissa ja aluevaaleissa vaikuttaminen sekä eläkeläisparlamentti. EETUn hallitus ja sen jäsenet osallistuivat aktiivisesti keskusteluun STEAn kanssa kansalaisjärjestöjen rahoituksen tulevaisuudesta. EETU antoi yhteensä 15 lausuntoa ja kannanottoa (liite 1).

EETUn ja Työeläkevakuuttajat TELAn yhteinen webinaari järjestettiin 15.4., aiheina eläkkeiden rahoituksen kestävyys, luottamus eläkejärjestelmään, ja Eläkeliiton Eläkkeeltä töihin -hankkeen esittely. Tilaisuuteen osallistui yleisöä kaikista EETU-järjestöistä, yhteensä n. 200 henkilöä.

12.5. pidettiin EETUn kuntavaalipaneeli eduskuntapuolueiden edustajille. Koronapandemian vuoksi tilaisuutta jouduttiin ensin siirtämään ja sitten muuttamaan verkkolähetykseksi ilman paikalla olevaa yleisöä. Paneelin juonsi toimittaja Jussi Kärki ja siitä julkaistiin artikkeleita EETUn jäsenliittojen lehdissä. Suoraa lähetystä seurasi netin välityksellä 106 henkilöä ja tallenne oli katsottavissa EETUn sivuilla.

EETU ry järjesti Eläkeläisparlamentin 17.11.2021. Parlamenttiin osallistui edustajia kaikista jäsenliitoista, paikan päällä noin 50 henkilöä ja netin välityksellä 385 henkilöä. Tilaisuudessa alustivat sosiaali- ja terveysministeri Hanna Sarkkinen, Eläkeyhtiö Varman toimitusjohtaja Risto Murto ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n toimitusjohtaja Suvi-Anne Siimes. Eläkeläisparlamentissa keskusteltiin lisäksi eläkeläisten alueellisen vaikuttamistyön tehostamisesta aluehallintouudistuksen jälkeen. Keskustelun pohjana toimi EETUn alueellisten yhteistyöelinten jäsenille suunnattu webropol-kysely ja sen tulokset.

EETUn kevätkokouksessa 19.5. alustajana oli ETK:n ennustelaskentayksikön päällikkö Heikki Tikanmäki aiheesta Sukupolvinäkökulmia eläkkeiden kehitykseen. Syyskokouksessa 26.11. kuultiin ajankohtaiset

KELAn asiantuntijoiden pitämät alustukset: Mia Helle aiheesta ajankohtaista Kelasta ja osaamiskeskuksen päällikkö Heli Hänninen aiheesta perhe-eläkeuudistus.

EETUn keskeisiä sidosryhmiä ovat eduskunta, sosiaali- ja terveysministeriö, Eläketurvakeskus, Kela ja TELA. EETU oli edustettuna mm. seuraavissa elimissä: Kelan neuvottelukunta, Kelan eläkeasiain neuvottelukunta (Eläkeläiset ry:stä Jan Koskimies), Ikääntyneiden asumisen yhteistyöverkosto, Trafin PRM YTE:n kansallinen seurantaryhmä (Rautatiehenkilöliikenteen esteettömyyttä koskevan sääntelyn kehittäminen, Vanhustyön Keskusliiton korjausneuvonnan neuvottelukunta, Ikäihmisten liikunnan kansallisen toimenpideohjelman ja Voimaa vanhuuteen -ohjelman ohjausryhmä (Eläkeläiset ry:stä varajäsen Eva Rönkkö) ja Selkokeskuksen neuvottelukunta (Eläkeläiset ry:stä koulutussuunnittelija Tiina Rajala).

EETUn jäsenjärjestöillä oli toimintavuoden alussa jäsenyhdistyksissään henkilöjäseniä yhteensä 248 537 sekä 1 168 paikallisyhdistystä ja 78 alueyhdistystä. Jäsenyhteisöjen yhdistysverkosto kattaa koko Suomen, mukaan lukien Ahvenanmaan.

2.2 Sosiaali- ja terveysjärjestöt ja muu yhteistyö

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö, joka kokoaa yhteen yli 200 sosiaali- ja terveysalan järjestöä sekä useita kymmeniä muita yhteistyöjäsentahoja. Eläkeläiset ry:n edustajat osallistuivat SOSTE:n, sosiaali- ja terveysministeriön avustuskeskus STEA:n ja muiden sote-alan toimijoiden järjestämiin tapahtumiin, koulutustilaisuuksiin ja verkostoihin.

Koulutus- ja kulttuuritoiminnassa tehtiin yhteistyötä Kansan Sivistystyön Liiton ja KSL-opintokeskuksen kanssa. KSL:n hallituksessa järjestöä edusti Tiina Rajala. Järjestö teki yhteistyötä Työväen Urheiluliitto TUL ry:n kanssa muun muassa Veteraanien kulttuurikatselmuksen valmistelussa.

Eläkeläiset ry järjesti yhteistyössä Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n kanssa ay-väelle suunnattuja eläkkeelle siirtymiseen valmistavia koulutuspäiviä. Toiminnassa olivat mukana Rakennusliitto ja PAM. Valmennuspäiviä järjestettiin neljä, joista kolme pidettiin lähikoulutuksina Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Yksi koulutus pidettiin verkossa PAM-liiton Länsi-Suomen piirille. Osallistujia oli yhteensä 45. Järjestö teki myös yhteistyötä ammattijärjestöjen veteraanijaostojen kanssa.

Eläkeläiset ry osallistui yhdessä muiden eläkeläisjärjestöjen kanssa yhteistyökumppanina ajatuspaja e2 toteuttamaan Ikääntyneiden elämäntaito -tutkimushankkeeseen. Siinä etsittiin keinoja hyödyntää yhteiskunnassa erityisesti ikääntyneiden naisten elämäkokemusta. Hankkeesta julkaistiin artikkeleita Eläkeläinen -lehdessä.

Eläkeläiset ry:n jäsenyydet ja edustus on listattu liitteessä (Liite 2).

2.3 Pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö

Pohjoismaisen yhteistyötoimikunnan NSK:n jäsenjärjestöjä ovat: Faglige Seniorer (Tanska), Landsfelag Pensjónista (Färösaaret), Landssamband eldri borgara (Islanti), Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL (Suomi), Pensjonistförbundet (Norja), Eläkeläiset ry (Suomi), Svenska Kommunal Pensionärerernas Förbund (Ruotsi) ja Pensionärerernas Riksorganisation PRO (Ruotsi). NSK:n jäsenjärjestöillä on yhteensä noin miljoona jäsentä.

Pohjoismainen yhteistyötoimikunta NSK järjesti kaksi kokousta: vuosikokouksen 7.5. etäyhteydellä ja syyskokouksen 28.10. Torshavnissa Färsaarilla. Vuosikokouksessa kuultiin kunkin jäsenmaan maaraportti sekä käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Kokouksiin osallistuivat valtuuston puheenjohtaja Kalevi Kivistö ja toiminnanjohtaja Jan Koskimies.

NSK:n koordinaattori toimitti vuoden aikana 4 uutiskirjettä.

Eurooppalaisia yhteistyöverkostoja ovat AGE Platform Europe, jonka yhteisöjäsen NSK on, sekä ENIEC (European Network on Intercultural Elderly Care). AGE:lla on kaikkiaan 165 eurooppalaista jäsenjärjestöä. AGE:n tehtävänä on vaikuttaa EU:n päätöksentekoon ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä. Monikulttuurisuustyön suunnittelija Eva Rönkkö osallistui ENIEC-verkoston etätapaamisiin ja vuositapaamiseen 11.3.

3 JÄRJESTÖN HALLINTO JA TOIMISTO

Järjestön luottamushallinto ja henkilökunta on listattu liitteessä 4.

3.1 Edustajakokous

Edustajakokous siirrettiin koronapandemian vuoksi syksylle, 20.–21.9. Kuopion Rauhalahteen. Kokoukseen osallistui yhteensä 136 henkilöä, joista 106 oli paikallisyhdistysten edustajia, ja 28 oli aluejärjestöjen edustajia, hallituksen ja valtuuston jäseniä sekä järjestön toimihenkilöitä.

Jäsenyhdistykset toimittivat kokouksen käsiteltäväksi kaikkiaan 65 aloitetta. Aloitteellisuudessa näkyi koronan vaikutus, sillä edellisessä edustajakokouksessa vuonna 2018 aloitteita oli 182. Aloitteissa kiinnitettiin huomiota eläkeläisten toimeentuloon, sosiaali- ja terveyspalveluihin, eläkeläisten vaikutusmahdollisuuksiin sekä järjestöllisiin kysymyksiin. Kokous jakautui valiokuntiin aloitteiden ja muiden asioiden täysistunnolle käsittelyä varten.

Edustajakokous valitsi järjestölle uuden hallituksen ja valtuuston. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Matti Huutola ja varapuheenjohtajaksi Tuula Telin. Valtuuston puheenjohtajaksi valittiin Martti Korhonen ja varapuheenjohtajaksi Sirkka Kuivala. Valtuuston kokoa pienennettiin 30 henkilöön. Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokous sai selvityksen edellisen edustajakokouksen päätösten edistämisestä sekä Kuntorannan lomakeskuksesta luopumisen vaikutuksista järjestön talouteen.

Eläkeläiset ry:n strategia

Edustajakokous hyväksyi järjestölle uuden strategian, jossa linjataan järjestötoimintaa pitkälle tulevaisuuteen.

Strategian mukaan olemme kehittyvä, yhteiskunnallisesti kantaaottava, tasa-arvon ja kaikkien yhtäläisten ihmisoikeuksien puolesta toimiva, puolueisiin sitoutumaton eläkeläisjärjestö. Olemme valtakunnallinen eläkeläisten oma osallistumisen kanava, avoin ja demokraattinen eläkeläisten yhteenliittymä ja pienituloisten puolestapuhuja.

Tavoittelemme ikäystävällistä Suomea, joka turvaa ikääntyneille kohtuullisen toimeentulon, laadukkaat palvelut ja turvallisen elämän.

Ydintehtävämme on toimia eläkeläisten valtakunnallisena edunvalvojana ja paikallisen edunvalvontatyön mahdollistajana. Osana kansalaisyhteiskuntaa kokoamme ihmisiä ja kansalaisjärjestöjä sukupolvirajat ylittävään toimintaan ihmisarvoisen ikääntymisen puolesta. Tarjoamme eläkeläisille myös yhteisön, johon kuuluu. Järjestöä kehitetään monipuolisia osallistumismahdollisuuksia tarjoavien jäsenyhdistystensä yhteenliittymänä.

Strateginen tavoitteemme on ihmisarvoinen ikääntyminen, jota edistämme tavoittelemalla avoimuutta, yhteistyötä sekä vahvistamalla jäsenistön osaamista. Strategiaa täydentää toimenpideohjelma kuluvalle edustajakokouskaudelle. Strategia otetaan huomioon myös edustajakokouksen käynnistämässä sääntöjen uudistamisessa.

Strategia on toimintakertomuksen liitteenä (Liite 6)

3.2 Hallitus

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 13 kertaa, pääosin etäkokouksina. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin aktiivisesti, ja tarvittaessa osallistuivat henkilökohtaiset varajäsenet. Valtuuston puheenjohtajat olivat mukana hallituksen työskentelyssä. Hallituksen ja varajäsenten seminaari pidettiin 16.11. Helsingissä.

Hallituksen puheenjohtajana toimi Martti Korhonen 21.9. saakka, jolloin edustajakokouksen valitsemana uutena puheenjohtajana aloitti Matti Huutola. Vastaavasti varapuheenjohtajina toimivat Marja Leena Makkonen ja edustajakokouksen jälkeen Tuula Telin. Vanha ja uusi hallitus ovat listattuna liitteessä (liite 4).

Hallitusta työllistivät koronapandemian vaikutus järjestötyöhön, strategiatyö, EETUn asiat ja muu edunvalvonta, sekä lomakeskus Kuntorannan tilanne. Maaliskuussa 2021 toteutettiin kauppa, jossa järjestö luopui lomakeskuksen omistuksesta.

Hallituksen työtä tuki työvaliokunta, jonka muodostivat hallituksen ja valtuuston puheenjohtajisto. Lisäksi edunvalvonnan tukena toimi hallituksen asettama ikääntymispoliittinen työryhmä, joka valmisti edunvalvontaan liittyviä lausuntoja ja aineistoja. Työryhmä järjesti yhdessä asiantuntijaverkoston kanssa seminaarin Helsingissä 30.11., jossa pohdittiin tulevaa edunvalvontaa. Työryhmään kuuluivat hallituksen puheenjohtajien lisäksi Kalevi Kivistö ja Kaija Kallinen.

Järjestön puheenjohtaja, valtuuston puheenjohtaja ja muut keskeiset luottamushenkilöt sekä työntekijät osallistuivat alustajina järjestön paikallisissa ja alueellisissa tilaisuuksissa, osin etäyhteyksien välityksellä ja osallistuivat erilaisiin sidosryhmätilaisuuksiin järjestön edustajina (Liite 2).

3.3 Toimisto

Järjestön toimitilat sijaitsivat Helsingissä järjestön omistamassa huoneistossa (Mechelininkatu 20 A). Toimistossa työskenteli vuonna 2021 kahdeksan vakituista työntekijää: toiminnanjohtaja, talous- ja henkilöstövastaava, jäsenvastaava, koulutussuunnittelija, järjestösuunnittelija, aluetyön suunnittelija, tiedottaja ja moninaisuustyön suunnittelija. Työntekijöistä yhden palkkaus tulee STEAn monikuluttuuriin työhön kohdennetusta avustuksesta ja muiden palkkaukseen käytetään STEAn yleisavustusta. Näiden lisäksi toimistolla työskentelivät määräaikainen palkkatuettu kurssiassistentti sekä osa-aikainen moninaisuustyön ohjaaja. Työkorvauksia ja tuntipalkkioita maksettiin kertomusvuonna 25 henkilölle.

Työntekijät työskentelivät koronapandemian vuoksi pääosin etätöissä. Joulukuussa 2021 aloitettiin valmistelut toimitilan vaihtamiseksi. Toimiston tiloja tyhjennettiin ja valmistauduttiin tilojen vuokraukseen tai myyntiin.

Työn suunnittelua ja arviointia toteutettiin henkilökunnan säännöllisissä viikkopalavereissa. Työssä hyödynnettiin työaika säästäviä sähköisiä ja digitaalisia välineitä kuten etäyhteyksiä, pilvipalveluja, taloushallinto-ohjelmistoa ja jäsenrekisteriohjelmistoa. Henkilökunnan arviointi- ja suunnittelupäivät pidettiin kevätkauden alussa 13.–14.1. ja syyskauden alussa 19.–20.8. Helsingissä.

Järjestö huolehtii työnantajana henkilökunnan työkyvystä, ammattitaidosta ja työmotivaatiosta henkilöstöpolitiikalla, johon sisältyy joustavuus työn järjestelyissä, kattava työterveydenhuolto sekä ammattitaitoa ylläpitävää ja kehittävää koulutusta. Henkilöstön terveydenhoitoon käytettiin kertomusvuonna 3,7 tuhatta euroa (vuonna 2020 5,7 t euroa). Henkilöstöä koskeva työehtosopimus uudistettiin. Henkilöstön kehityskeskustelut pidettiin 24.11.–7.12.

4 JÄRJESTÖTYÖ JA TOIMINNAN OHJAUS

4.1 Alueelliset opinto- ja työpäivät

Kevätkauden tärkein kurssi, alueelliset opinto- ja työpäivät, toteutettiin poikkeusjärjestelyin 28.1.–3.3. Kokoontumisrajoitusten vuoksi lähiopetusta oli mahdollista järjestää vain paikoitellen, minkä vuoksi kurssi järjestettiin hybridimenetelmällä. Kurssien vetäjät toimivat enimmäkseen etäyhteyden välityksellä ja kurssilaiset kokoontuivat paikkakunnillaan pienissä ryhmissä kokoontumisrajoituksia noudattaen. Hybriditilaisuuksien lisäksi järjestimme yhden tilaisuuden lähikurssina ja yhden valtakunnallisen tilaisuuden pelkästään verkkoyhteydellä.

Kurssi onnistuttiin toteuttamaan kaikissa 14 aluejärjestössämme haastavista olosuhteista huolimatta. Toteuttaminen vaati henkilökunnaltamme mittavat esivalmistelut, kuten opetusvideoiden sekä etäyhteyksien käyttöohjeistuksen laatimisen. Jäsenistömme tarttui ennakkoluulottomasti uudenaiseen toimintamahdollisuuteen ja kurssille osallistui 209 henkeä. Opinto- ja työpäivien tärkeimpiä aiheita olivat järjestömme 21. edustajakokous, strategia ja toimintaohjelma, kuntavaalit sekä Liikumme luonnossa -hanke.

4.2 Paikallisyhdistykset

Rekisteröityjä jäsenyhdistyksiä oli vuoden lopussa 203. Henkilöjäseniä paikallisyhdistykset kirjasivat vuoden lopussa 17 619 (2020: 18 934; 2019: 20 000), ja yhteisökannatusjäseniä 42. Koronapandemian vaikutus näkyi jäsenhankinnassa: uusia jäseniä kirjattiin noin 700 (vuonna 2020 noin 890). Paikallisyhdistysten jäsenistä naisia on 61 % ja miehiä 39 %. Jäsenistön sukupuolijakaantuma on vakiintunut. Jäsenistön ikäjakautuma oli seuraava: alle 60-vuotiaita 1,5 %, 60–69-vuotiaita 17 %, 70–79-vuotiaita 45 %, 80–89-vuotiaita 31 % ja yli 90-vuotiaita 5,5 %.

Paikallisyhdistysten toimintaa selvitettiin lomakkeella. Lomakkeen palautti 110 yhdistystä (2020:120). Palautteen mukaan toiminnassa oli mukana vapaaehtoisia 2982 henkilöä. Todellinen määrä on suurempi, sillä tiedot saatiin vain 57 prosentilta yhdistyksistä. Vapaaehtoisten tehtäviä olivat muun muassa kerhojen

ja harrastusryhmien vetäminen, talkooapu, tapahtuminen ja matkojen järjestelyt, keittiötehtävät ja siivous, kuljetusapu ja kimppekyydit, järjestysmiehet, vanhusten ulkoilutus ja ystävätoiminta, sekä digilaiteapu.

Paikallisyhdistysten kerhot kokoontuivat yhteensä 2734 kertaa, ja keskimääräinen osallistujamäärä oli 23 henkilöä. Yhdistyksissä toimi yhteensä 248 harrastusryhmää, jotka kokoontuivat yhteensä 5036 kertaa. Retkiä ja matkoja järjestettiin yhteensä 340, joiden osallistujamäärä oli 7169.

Vastaajat arvioivat koronan vaikuttaneen toimintaan hyvin kielteisesti: kerhoja, harrastustapaamisia, matkoja, juhlia ja kokouksia jouduttiin peruuttamaan, tilaisuuksiin oli vaikea saada osallistujia, monet kokoontumistilat eivät olleet käytettävissä. Lauluryhmien vierailut vanhusten palvelutaloissa oli estetty, mitä monet yhdistykset harmittelivat. Myös jäsenten eroamisia tapahtui toiminnan puutteen vuoksi. Toisaalta kesällä järjestettiin melko runsaasti ulkotapahtumia ja retkiä.

Epävarmuus toiminnan tulevaisuudesta kuormitti vastuuhenkilöitä. Toiminnan toipumiseen arvioitiin menevän vuosia. Koronan myönteisinä vaikutuksina oli digitaitojen opettelu; monissa yhdistyksissä opeteltiin käyttämään etätyövälineitä ja lisäämään viestintää sosiaalisessa mediassa ja sähköisesti.

Jäsenyhdistyksille toimitettiin kaikkiaan 11 jäsenkirjettä (yhdistysposti). Kirjeisiin sisältyi yhdistysten ja järjestön sääntömääräisiin kokouksiin, koulutuksiin ja tapahtumiin, sekä erilaisia toiminnan ja edunvalvonnan suunnittelua tukevia aineistoja ja ohjeita.

Paikallisyhdistysten tekemää edunvalvontaa tuki jäsenistön hyvä verkostoituminen ja digitaalisten viestintävälineiden omaksuminen. Aloitteellisuus näkyi paikallisesti mm. raportoitujen kannanottojen (89 kpl) ja keskustelutilaisuuksien (124 kpl) määrässä. Merkittävä vaikuttamiskanava olivat kunnalliset vanhusneuvostot, joissa toimi 188 Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistysten jäsentä.

Ruotsinkielisten yhdistysten tapaaminen järjestettiin 7.11. Turussa panimoravintola Koulussa. Samassa yhteydessä järjestettiin yhdessä Folket Bildningsförbund rf:n kanssa keskustelutilaisuus, jossa alustajana toimi professori emerita Merete Mazzarella.

4.3 Aluejärjestöt

Aluejärjestöjä on kaikkiaan 14. Aluejärjestöjen opinto- ja neuvottelupäivät järjestettiin Varalan Urheiluopistossa Tampereella 28.–31.10. Koronapandemian vuoksi osallistujat rajattiin aluejärjestöjen puheenjohtajiin. Tapahtumassa olivat edustettuna kaikki aluejärjestöt lukuun ottamatta Etelä-Hämeen aluejärjestöä.

Opinto- ja neuvottelupäivillä tutustuttiin 21. edustajakokouksen tekemiin päätöksiin, järjestön vuoden 2022 toimintasuunnitelmaan, sote- ja maakuntahallintouudistuksen tavoiteisiin ja aikatauluun sekä aluevaaleihin. Neuvottelupäivillä kuultiin esittely Liikumme luonnossa -hankkeesta sekä ajankohtaisista kurssiasioista. Neuvottelupäivillä keskusteltiin myös alueellisen vaikuttamisen työvälineistä ja yhteistyöelimistä sekä käynnistettiin vuoden 2022 alueellisten opinto- ja työpäivien suunnittelu.

Aluejärjestöjen puheenjohtajille järjestettiin myös kolme nettitapaamista, 9.3., 11.5. ja 14.12., joissa käsiteltiin toiminnan edellytyksiä eri alueilla sekä ajankohtaisia järjestöllisiä ja edunvalvonnan aiheita. Kaikissa tilaisuuksissa oli osallistujia lähes kaikista aluejärjestöistä.

Aluejärjestöjen toimintaa selvitettiin lomakkeella. Vastaukset saatiin 5 aluejärjestöltä (2020:4).

Aluejärjestöt raportoivat koronan kielteisistä vaikutuksista toimintaan: niillä ei juuri ollut toimintaedellytyksiä osallistumisrajoitusten ja toimintatilojen sulkeutumisen myötä. Eläkeläisjärjestöjen

alueellisten yhteistyöelinten toiminta oli myös pääosin koronan takia keskeytyksissä. Eläkeläisjärjestöjen alueellisten yhteistyöelinten toiminta oli myös koronan takia osin keskeytyksissä.

4.4 Paikallisen ja alueellisen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja kehittäminen

Sosiaali- ja terveysministeriö myönsi Eläkeläiset ry:lle kohdennettua avustusta jäsenjärjestöjen toiminnan tukemiseen (ns. toimintatonnit) yhteensä 50 000 euroa (2020: 50 000). Avustusta haki 73 yhdistystä ja sitä myönnettiin 61 yhdistykselle. Myönnetyt avustukset ohjattiin jäsenistöä aktivoivaan ja hyödyttävään toimintaan. Avustusta suunnattiin ihmisten osallistamiseen, vapaaehtoisten kouluttamiseen, pienhankintoihin ja ystävöitymiseen.

Avustuksen saajien kanssa tehtiin STEA:n edellyttämä avustuksen siirto- ja käyttö sopimus. Syksyllä kaikille avustuksen saajille lähetettiin raportointi- ja tilityslomakkeet. Syksyllä käynnistettiin vuoden 2022 hakukierros toimittamalla yhdistyksille uudistetut hakulomakkeet ja ohjeet avustuksen hakemista varten. Hausta ja sen aikataulusta tiedotettiin yhdistyspostissa, Eläkeläinen-lehdessä, sähköisessä uutiskirjeessä ja järjestön kotisivuilla. Vuoden aikana kävi ilmeiseksi, että moni yhdistys ei koronarajoitusten vuoksi pystyisi käyttämään saamaansa kohdennettua toiminta-avustusta vaan tulisi hakemaan avustuksen käytön siirtoa seuraavalle vuodelle.

Toimintatonniin käytön raportointi STEA:n edellyttämällä tavalla aiheutti jo toista vuotta peräkkäin erittäin raskaan hallinnollisen taakan. Avustusten raportointi ja paikallisyhdistysten tukeminen siinä edellytti jopa kuukausien työpanoksen järjestön henkilökunnalta, ja hallintoon voi näin katsoa kuluvan jopa kolmannes avustuksen kokonaissummasta. Paikallisyhdistysten vapaaehtoisilta taloudenpitäjiltä edellytettiin sellaisen tiedon tuottamista, johon heillä ei ollut osaamista, ja monille vapaaehtoisille työtaakka oli kohtuuton. Liian korkeaksi koetut vaatimukset vaikeuttivat uusien taloudenhoitajien saamista yhdistyksiin ja siten vaaransivat toiminnan jatkuvuuden. Paikallisyhdistysten tilanteen helpottamiseksi suunniteltiin ja järjestettiin viisi lähikoulutustapahtumaa ja yksi verkkokurssi. Lisäksi annettiin jatkuvaa opastusta paikallisyhdistysten taloudenhoitajille.

Vuosina 2018–2020 järjestetty yhdistysverstastoiminta oli koronapandemian vuoksi keskeytettynä. Vuoden aikana arvioitiin yhdistysverstastoiminnan tuloksia ja suunniteltiin toiminnan kehittämistä yhteistyössä aluejärjestöjen kanssa.

4.6 Matkat sekä loma- ja virkistystoiminta

Ryhmämuotoinen matkailu ja retkeily on oleellinen osa eläkeläisyhdistysten toimintaa. Järjestö tuki ja ohjasi yhdistyksiä ryhmämatkailun järjestämisessä kouluttamalla yhdistysten matkavastaavia.

Koronaepidemian takia yhdistykset eivät toimintavuonna voineet käytännössä juurikaan järjestää matka- ja virkistystoimintaa. Lomajärjestöt peruuttivat koronaepidemian takia huomattavan määrän toimintavuodelle myönnettyjä tukilomista. Tämä heikensi muiden toimien ohella entisestään eläkeläisväestön mahdollisuuksia sosiaaliin kontakteihin ja virkistäytymiseen.

Paikallisyhdistykset jakoivat jäsenilleen lomatukihakemuksia ja avustivat niiden täyttämässä. Eläkeläiset ry tiedotti lisäksi jäsenyhdistyksilleen lomajärjestöjen tarjoamista tuetuista ryhmälomista. Paikallisyhdistykset hakivat aktiivisesti ryhmälomia lomajärjestöiltä. Kaikille hakeneille ryhmille lomatukea ei kuitenkaan

myönnetty, vaikka kriteerit täyttyivät. Kehitys on epätoivottava: ikääntyneiden tarvetta tuettuun ryhmälomaan ei tunnusteta aikaisempaan tapaan.

4.7 Monikulttuurinen toiminta

Järjestön monikulttuurinen toiminta perustuu paikallisyhdistysten ja ulkomaalaistaustaisten iäkkäiden yhteistoiminnalle ja sitä toteutetaan STEA:n kohdennetun avustuksen turvin. Toimintaa koordinoi moninaisuustyön suunnittelija; ryhmätoiminnasta sekä kontakteista venäjänkielisten verkostoon vastasi siihen palkattu ohjaaja. Vaikka toimintavuotta leimasi koronaepidemia, pystyttiin jatkamaan kasvokkain järjestettyjä kohtaamisia. Etäyhteyksien varaan rakennettu toiminta tavoitti kasvavassa määrin uusia iäkkäitä ja mahdollisti fyysisiä rajoja ylittävän yhteydenpidon.

Ryhmätoiminta kasvokkain ja etänä

Kasvokkain tapaavia ryhmiä järjestettiin Helsingissä, Vantaalla, Espoossa, Keravalla, Kiteellä, Tampereella ja Kuopiossa. Helsingissä jatkoi kokoontumista perinteinen monikulttuurinen liikuntaryhmä (13 hlö) ja Vantaalla Tikkurilan Eläkeläisten ja venäjänkielisten iäkkäiden keilausryhmä (15 hlö). Helsingin ja Vantaan ryhmät kokoontuivat koronarajoitusten sallimissa rajoissa kesä- ja syyskaudella, tapaamiskertoja ryhmissä oli yhteensä 33. Kuopiossa monikulttuurinen liikuntaryhmä harjoitteli ilman katkoksia koko toimintavuoden. Ryhmässä liikkui 8–15 henkeä ja ryhmä kokoontui yhteensä 24 kertaa. Keravalla järjestettiin ulkomaalaistaustaisille suomen kielen oppimisryhmä. Koronavaikutusten lievittämiseksi perustettiin venäjää puhuvien ikääntyneiden tueksi uusia ryhmiä Espooseen, Kiteelle ja Tampereelle. Espoon ryhmässä keskityttiin ikääntyvän hyvinvointiin, Kiteellä digitaitojen nostamiseen ja Tampereella liikuntaan. Ryhmiin osallistui yhteensä noin 50 henkeä.

Venäjänkielisille iäkkäille tarjottiin tukea myös omankielisellä toiminnalla Facebook-etäryhmässä. Etäyhteyksillä ohjattiin kerran viikossa myös jumppatuokioita. Etäryhmässä jaettiin tietoa hyvinvoinnista ja rokottamisesta, annettiin vinkkejä liikuntaan sekä kulttuuritapahtumiin ja kannustettiin osallistujia keskusteluun. Etäryhmäläisille järjestettiin liikuntakampanja ja valokuvauskilpailu. Venäjänkielinen toiminta kasvoi Facebook-ryhmässä merkittävästi. Vuoden lopussa ryhmään oli liittynyt noin 300 henkeä ja siihen osallistuttiin Kotkasta, Kiteeltä, Joensuusta, Lieksasta, Tampereelta, Porista, Vantaalta, Espoosta ja Helsingistä.

Leirit Kotkassa, Solvalla ja urheiluopisto Kisakeskuksessa

Toiminnanvuonna järjestettiin kolme leiriä. Leirien tavoitteena oli antaa tukea koronasulun aikana ryhmätoiminnan ulkopuolelle jääneille vieraskielisille iäkkäille. Urheiluopisto Kisakeskuksen leiriin syyskuussa osallistui somalin- sekä venäjänkielisiä iäkkäitä Vantaalta, Espoosta ja Helsingistä (28 hlö). Koronavirukseen liittyvien varotoimenpiteitten takia leireihin ei kutsuttu Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistyksiä, jotta osallistujamäärä pysyisi alhaisena. Lokakuussa Kotkassa järjestetyssä leirissä oli painopisteenä digitaitojen opettaminen. Leireillä kerättiin kuulumisia poikkeusajasta, harrastettiin liikuntaa ja opittiin käyttämään Kuuloliiton Digitaidot -peliä. Kotkan leiri järjestettiin yhteistyössä Palvelutaloyhdistys Koskenrinne ry:n Kotona täälläkin -hankeen ja Suomen venäjänkielisten keskusliitto ry:n (SVK) kanssa. Leiriin osallistui 12 henkeä. Kesäkuussa järjestetyllä Solvalla leirillä koulutettiin venäjää puhuvia iäkkäitä ohjaamaan liikuntaa omissa yhteisöissä. Tarve omakielisten liikunnan vertaisohjaajien kouluttamiseen kasvoi koronarajoitusten aikana arkiliikkumisen vähentymisen myötä. Sopivien ohjaajien puuttuminen huomattiin myös SVK yhdistyksissä, ja yhteistyökumppaneilta tuli kysyntä vertaisohjaajien kouluttamiseksi. Koulutukseen osallistui 14 henkeä pääkaupunkiseudulta.

Retkiä, vierailuja ja tapahtumia

Kertaluonteisia retkiä, vierailuja ja tapahtumia järjestettiin yhdistyksiin, kaupunkikohteisiin sekä luontoon, yhteensä 30 kertaa. Kotkassa Kolibri ry kutsui vierailulle Kotkaan Eläkeläiset ry:n kokkaustapahtumaan, jossa valmistettiin yhdessä pelmenejä. Vantaan vieraskieliset tutustuivat Ateneumiin ja Mannerheimin museoon. Yhdessä Tikkurilan Eläkeläisten kanssa tehtiin retki Hämeenlinnaan sekä litalan lasimuseoon. Syyskuussa järjestettiin Vantaan Kuusijärvellä myös yhteinen liikuntapäivä, jonka järjestelyyn osallistui myös Vantaan kaupungin työntekijöitä. Monipuolinen ohjelma tarjosi liikuntaa yli 50 hengelle. Tapahtumassa tutustuttiin myös ikäihmisille sopivaan kuntolentopalloon.

Eläkeläisten Tampereen ja Helsingin paikallisyhdistykset antoivat tukea Jade yhteisö ry:n vieraskielisille iäkkäille yhdistystoiminnan paremmaksi ymmärtämiseksi. Jaden aktiiviryhmä kutsuttiin vierailulle Tampereelle, jossa yhdessä Kontulan Eläkeläiset ry:n johtokunnan kanssa puhuttiin ikääntyneiden omaehtoisesta yhdistystoiminnasta ja sen järjestämisestä. Kontulan yhdistys toimi lisäksi Helsingissä Jade yhteisön iäkkäille liikuntakaverina.

Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyötä ulkomaalaistaustaisten ikääntyneiden yhteiskunnallisen aseman parantamiseksi ja palvelujen saatavuuden kehittämiseksi tehtiin niin oman järjestön edunvalvontatoimintana kuin myös yhteistyössä Monikulttuurisen vanhustyön yhteenliittymän kanssa. Vaikuttamistyössä hyödynnettiin Eläkeläiset ry:n viestintäkanavia sekä kuntien vanhusneuvostoissa olevia paikallisyhdistyksemme jäseniä. Toimintavuonna yhteistyö tiivistyi myös Eduskunnan Ihmisoikeuskeskuksen kanssa. Yhteistyön tuloksena Eläkeläiset ry:n moninaisuustyön koordinaattori yhdessä Jade yhteisö ry:n toiminnanjohtajan kanssa tapasi 11.10. YK:n ikääntyneiden oikeuksien itsenäisen erityisasiantuntijan Claudia Mahlerin, joka keräsi kansalaistoimijoilta ja viranomaisilta tietoja ikääntyneiden ihmisoikeuksien toteutumisesta. Tilaisuuteen valmistettiin englanninkielinen taustamateriaali ulkomaalaistaustaisten ikääntyneiden tilanteesta Suomessa.

Eläkeliitolle suunniteltiin yhteistyössä Jade yhteisö ry:n Susanna Lehtovaaran kanssa heidän monikulttuurisen Yhtä köyttä vetämässä -hankkeen koulutus nimeltä Moninaisuus meissä, jossa käsiteltiin moninaistuvaa ikäväestöä, vieraskielisten ikääntyneiden tuen ja palveluiden muotoilun tarvetta sekä Eläkeläiset ry:n moninaisuustyötä. 28.10. ja 18.11. koulutuspäiviin osallistui yhteensä 24 henkeä.

Yhteistyössä Monikulttuurisen vanhustyön yhteenliittymän kanssa tavattiin ikääntyneiden palveluista päättäviä tahoja sekä tutkijoita. Keskusteluissa nostettiin esille tarve kiinnittää palveluissa ja tutkimuksissa enemmän huomiota kieli- ja kulttuurivähemmistöihin kuuluviin ikääntyneisiin. Yhteistyössä tehtiin selvitys vieraskielisten ikääntyneiden koronarokotuksiin liittyvistä mielipiteistä. Selvitys oli jatkoa vuonna 2020 julkaistulle raportille ”Miten meillä menee”, jossa kartoitettiin vieraskielisten ikääntyneiden selviytymisestä koronapandemian aikana. Yhteenliittymässä toimivat Eläkeläiset ry, Käpyrinne ry, Jade-toimintakeskus, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry:n Omaisneuvo-toiminta, Monikko ry ja Suomen monikulttuurinen muistikeskus ry.

Toimintavuonna valmistui yhteistyössä valokuvataiteilija Satu Juvosen ja kumppanijärjestöjen kanssa valokuvanäyttely ”Ikääntymisen monet kasvot”. Näyttelyn avajaiset pidettiin Kotkassa, josta näyttelykiertue sai jatkonsa Tampereella ja Jyväskylässä. Valokuvat olivat esillä myös Eläkeläiset ry:n edustajakokouksessa Kuopiossa. Näyttelyn markkinointiin varteen sosiaalisen median kanavissa tehtiin videotraileri.

Verkostotyötä

Moninaisuustyön koordinaattori osallistui Pakolaisavun Veto-, Kuntoutusliiton Osana- ja Helsingin kaupungin Mova-verkostoihin kontaktien solmimiseksi ja tiedon vaihtamiseksi. Verkostotyötä jatkettiin

poikkeusolojen jälkeen lähinnä etäyhteyksien kautta. Etäkokoukset mahdollistivat laajemman toimijajoukon tavoittamisen riippumatta paikkakunnasta. Paikallisten kontaktien solmimiseksi tutustuttiin Lieksassa Somaliperheyhdistyksen kohtaamispaikka Metka-kylätaloon ja Joensuussa venäjää puhuviin seurakuntaihmiisiin.

Yhteistyötä laajennettiin myös venäjänkielisten yhdistysten keskuudessa. Suomen Venäjänkielisten Keskusjärjestö ry:n yhdistysten kautta tavoitettiin uusia kumppaniyhdistyksiä. SVK:n aktiiveille järjestettiin koulutusta ikääntyneiden hyvinvoinnista, joka lisäsi SVK:n yhdistyksissä tietoisuutta iäkkäämpien ihmisten tukemisen tarpeesta. Yhteistyön tuloksena SVK:n jäsenjärjestöissä on lisääntynyt toiminta iäkkäille. Yhteistyössä perustettiin uusia kerhoja Kiteelle ja Tampereelle. SVK sosiaalisen median kanavilla ja verkkouutisissa julkaistiin tietoja Eläkeläiset ry:n monikulttuurisesta toiminnasta.

Koronarajoitusten vaikutukset yhteistoimintaan

Koronarajoituksilla on ollut merkittävä vaikutus paikallisesti järjestettävälle yhteistoiminnalle. Yhdistystoiminnan pysähtyminen moneen otteeseen on vähentänyt mahdollisuuksia yhteisen tekemisen kehittämiseksi. Jo toista vuotta kestäneet yhdistystoiminnan vaikeudet ovat vieneet paikallisyhdistysten aktiiveilta henkisiä voimavaroja, joten henkilöresursseja eri kaupungissa järjestettävälle toiminnalle on ollut niukemmin käytettävissä. Myös toimitilojen sulkua sekä ikääntyneiden pelko tulla yhteistoimintaan ovat vaikuttaneet merkittävästi yhteistoimintaan. Toiminnan rajoitusten takia ei myöskään ollut mahdollista järjestää paikallisyhdistyksille koulutusta, joten uusien aktiivien toiminnan mukaan saaminen on vaikeutunut.

4.8 Elämäni eläkevuodet – liikettä ja mielenvoimaa (2019–2021)

Eläkeläiset ry oli hankekumppanina Ikäinstituutin koordinoimassa Elämäni eläkevuodet – liikettä ja mielenvoimaa -hankkeessa. Hankkeen tarkoituksena on tukea juuri eläkkeelle jääneitä ihmisiä elämänmuutokseen sopeutumisessa. Heille järjestettiin valmennusta, jossa annetaan tietoa mahdollisuuksista pitää huolta omasta hyvinvoinnistaan työelämän jälkeen. Valmennuksen keskeiset teemat ovat liikunnallinen elämäntapa ja mielen hyvinvointi.

Hankkeessa koulutettiin jo eläkkeellä olevista ihmisistä vertaisvalmentajia. Vertaisvalmentajat vetävät uusille eläkeläisille tarkoitettuja kahdeksan kokoontumiskerran valmennusryhmiä. Valmentajakoulutuksia järjestettiin verkkokoulutuksina kaksi. Toisena vetäjänä toimi Karkkilan Eläkeläiset ry:n edustaja. Eläkeläiset ry:stä vertaisohjaajia osallistui koulutuksiin 46 henkeä 21 yhdistyksestä. Monen valmennusryhmän kokoontuminen keskeytyi koronapandemian vuoksi. Vertaisohjaajien tueksi on laadittu vertaisvalmentajan opas.

Elämäni eläkevuodet -hanke sai siihen osallistuneilta jäseniltämme myönteisen vastaanoton. Valmennuskoulutusten sisältöä ja toteutusta pidettiin hyvänä. Eläkeläiset ry:n koulutussuunnittelija osallistui hankkeen ohjausryhmän työskentelyyn. Eläkeläiset ry oli kumppanina hakemassa jatkoa hankkeen toiminnalle, mutta STEA ei myöntänyt hankkeelle jatkorahoitusta.

4.9 Verkottuvat yhdistykset -hanke

Verkottuvat yhdistykset -investointihanke saatettiin päätökseen. Kaksiosaisessa hankkeessa toteutettiin yhtäältä jäsenrekisterin uusiminen ja toisaalta verkkosivualustan toteuttaminen kaikille jäsenyhdistyksille, sekä suunniteltiin ja aloitettiin näiden hankintojen edellyttämät koulutukset. Vuoden 2021 aikana viimeisteltiin ja otettiin käyttöön verkkosivualusta yhdistysten käyttöön, joka julkaistiin kesäkuussa 2021. Tämän jälkeen kaikilla jäsenyhdistyksillä oli omat kotisivut. Järjestelmän käyttöön järjestettiin koulutuksia ja tehtiin ohjausmateriaaleja. Koronatilanteen takia opastusta ja koulutuksia toteutettiin osin etäyhteyksin. Jäsenrekisterin käytön laajentaminen paikallisyhdistyksille aloitettiin ja järjestettiin käyttökoulutuksia.

4.10 Paikka auki -avustus

STEA myönsi järjestölle vaikeasti työllistyvien henkilöiden palkkaamiseen tarkoitettua Paikka auki -avustusta vuonna 2020. Avustuksella palkattiin venäjänkielinen Evgeniya Mazurova, joka tutustui suomenkieliseen kansalaisjärjestötoimintaan monikulttuurisuustyön assistenttina. Hän jatkoi assistentin tehtävässä 31.1. saakka, jonka jälkeen hän jatkoi monikulttuurisuustyön suunnittelijan sijaisena ja projektityöntekijänä.

5 KULTTUURI JA KOULUTUS

Koronapandemian jatkumisen vuoksi lähikurssien järjestäminen ei onnistunut kevätkaudella. Niiden sijasta järjestimme etä- ja hybridimuotoista koulutusta, jossa hyödynsimme etäyhteyksiä sekä sähköistä opetusaineistoa. Saatoimme päätökseen Meidän laulumme -sanoitus- ja sävellyskilpailun. Syyskaudella järjestimme lähiopetuksena järjestöaineiden, viestinnän sekä harrastusaineiden koulutusta. Lähiopetuksen rinnalla tarjosimme täydentävää verkkokoulutusta. Osallistuimme Kotkassa järjestettyyn Veteraanien kulttuurikatselmukseen. Pandemian seuraukset näkyivät koulutusten kohderyhmän aiempaa vaikeammassa saavutettavuudessa sekä vähäisemmissä osallistujamäärissä.

5.1 Kulttuuri

Saatoimme kevätkauden alussa päätökseen Meidän laulumme -sanoitus- ja sävellyskilpailun. Kilpailun tarkoituksena oli tuottaa järjestöämme ja jäsenistöämme kuvaava kappale, joka soveltuu yhteislauluksi. Kilpailun voitti Reijo Westerholm kappaleellaan Kulje kansain. Kappale esitettiin yhteislauluna järjestömmme Kuopiossa pidetyn 21. edustajakokouksen alussa. Kilpailutuomaristo myönsi lisäksi kaksi kunniamainintaa: Sauli Ala-Pirjelän Kaikki kauneimmat tähdet sekä Yrjö Tiilikaisen ja Annastiina Tuokon Näetkö minut. Voittajakappaleen lisäksi kunniamaininnan saaneet sävellykset ja sanoitukset ovat kuultavissa ja nähtävissä järjestön verkkosivuilla. Kilpailuun osallistui yhteensä 34 kappaletta 29 osallistujalta. Kilpailutuomaristoon kuuluivat musiikkikouluttaja Sauli Malinen, kirjailija ja kirjallisuuden opettaja Niina Hakalahti sekä Suomen Työväen Musiikkiliiton toiminnanjohtaja Sanna-Mari Holma. Tuomariston sihteerinä toimi koulutussuunnittelija Tiina Rajala.

Osallistuimme kuudennen Veteraanien kulttuurikatselmuksen järjestämiseen. Katselmus pidettiin Kotkassa 20.–21.11. Tapahtuman tarkoituksena on vahvistaa ikääntyneiden monipuolista ja omaehtoista kulttuuriharrastusta. Katselmuksen lajeja ovat musiikki, näyttämöilmaisu ja tanssi. Tapahtuman järjestäjiä

ovat Eläkeläiset ry, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry, Työväen Urheiluliitto TUL ry, Suomen Työväen Musiikkiliitto STM sekä Työväen Näyttämöiden Liitto TNL. Katselmuksen esiintyjä oli seitsemästä Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistyksestä. Kaikkiaan tapahtumaan osallistui noin 200 henkeä.

Järjestimme lähiopetuksena musiikkikoulutusta sekä luovan kirjoittamisen koulutusta verkossa. Eläkeläinen-lehdessä, uutiskirjeessä sekä järjestön verkkosivuilla kerrottiin kattavasti Eläkeläiset ry:n ja sen jäsenistön kulttuuritoiminnasta. Lehdessä julkaistiin kirja-, teatteri- ja taidearvosteluja. Lehden Runopysäkki-palstalla julkaistiin henkilöjäsenten tuottamia runoja, joita palstanpitäjä Niina Hakalahti kommentoi. Jatkoimme Runopysäkki-palstalla julkaistujen runojen podcast-lähetyksiä.

5.2 Kurssit

Järjestimme 22 kurssia, joille osallistui 680 henkeä. Kurseista lähikursseja oli 16 ja verkkokursseja kuusi. Kurssit sisälsivät järjestöllisiä ja yhteiskunnallisia aiheita sekä liikuntaa ja musiikkia. Järjestöllisten aineiden koulutuksessa painottui yhdistysten taloudenhoitajille tarkoitettu sähköisen kirjanpidon opetus.

Koronarajoitusten vuoksi kevätkauden tärkein kurssi, alueelliset opinto- ja työpäivät, toteutettiin kaikissa aluejärjestöissämme poikkeusjärjestelyin. Kurssin järjestäminen hybridimenetelmällä vaati paljon valmistelutyötä ja kurssimateriaalien ennakkovalmistelua. Opetusvideoiden valmistaminen ja tekstitys oli osa suurta valmistelutyötä.

Syyskauden kurseista mainittakoon alueelliset toimintatönnikoulutukset, jotka oli tarkoitettu jäsenyhdistystemme toiminta-avustuksen saajille. Koulutuksissa valmennettiin yhdistyksiä vastaamaan STEAn yhä vaativampaan toiminta-avustuksen hakemus- ja raportointimenettelyyn. Järjestimme lähikoulutuksia eri alueilla yhteensä viisi ja niiden lisäksi yhden verkkokoulutuksen. Syyskauden kurssiutuuksia olivat jäsenrekisteri- ja verkkosivukoulutukset. Järjestimme matkavastaavien opinto- ja neuvottelupäivät, joiden yhteydessä matkavastaavat tutustuivat vuoden 2022 jäsenristeilyn tapahtumaympäristöön Silja Europalla.

Lähikurssien lisäksi järjestimme viisi verkkokurssia, joiden aiheina oli etäyhteyksien käyttö yhdistystoiminnassa, yhdistystoiminta, talous sekä luova kirjoittaminen. Yhdistystoiminnan verkkokursseilla perehdyttiin muun muassa kokoustekniikkaan.

Kurssien kouluttajina toimi palkkioperusteisesti eri alojen kouluttajia ja asiantuntijoita yhdeksän henkeä. Myös Eläkeläiset ry:n työntekijät toimivat kurssien opettajina ja vetäjinä. Luettelemme kurssit ja niiden kouluttajat toimintakertomuksen liitteessä (liite 3).

Koulutusta järjestettiin myös monikulttuurisessa toiminnassa ja Liikumme luonnossa -hankkeessa.

Kurssien päätteeksi käytiin palautekeskustelu ja osallistujilta kerättiin kirjallinen arvio. Kurssien kehittämiseksi arviointikeskustelu käydään myös kurssien vetäjien kanssa. Kurssilaisilta saadun palautteen perusteella koulutus lisää osallistujien oman kokemuksen mukaan heidän kiinnostustaan toimintaan ja parantaa heidän itseluottamustaan yhdistyksen toimihenkilöinä ja harrasteryhmien vetäjinä.

Koronan aiheuttamien rajoitusten lisäksi kurssien majoitus- ja matkakulut ovat usein esteenä eläkeläisten ja vähävaraisten yhdistysten koulutukseen osallistumiselle. Valtakunnallisten kurssien lisäksi pitäisi voida järjestää nykyistä enemmän alueellisia kurseja, jotta osallistumiskynnys madaltuisi. Verkkokurssit ovat nousemassa koulutuksen järjestämisvaihtoehdoksi lähiopetuskurssien rinnalle, mutta verkkokoulutuksen saavutettavuuskynnys on toistaiseksi liian korkea jäsenistömme enemmistölle.

5.3 Yhteistyö Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry:n kanssa

Eläkeläiset ry on KSL ry:n jäsen. Koulutussuunnittelija edustaa Eläkeläiset ry:tä KSL:n hallituksessa ja osallistuu sivistysliiton sekä sen ylläpitämän KSL-opintokeskuksen toiminnan kehittämiseen. Eläkeläiset ry käyttää KSL:n koulutuspalveluita kursseillaan. Jäseniämme osallistui syyskaudella KSL:n järjestämille kulttuuriaktiivismin kursseille, joista toinen pidettiin Turussa ja toinen Oulussa.

Yhdistysten kerhotuki sekä Eläkeläiset ry:n järjestämien kurssien valtionapu haetaan KSL:n opintokeskuksen kautta. Lisäksi KSL tuotti ostopalveluna tietotekniikkakoulutusta jäsenistömme tarpeisiin. Eläkeläiset ry jäsenyhdistyksineen oli KSL ry:n jäsenjärjestöistä kerho- ja kurssitoiminnassa toiseksi suurin koulutuspalvelujen käyttäjä.

5.4 Opintokerhojen ja harrastusryhmien toiminta sekä aineistot

Yhdistysten tärkeimpiä harrastusryhmiä ovat liikunta- ja tanssikerhot sekä musiikki- ja kädentaitojen ryhmät. Koronapandemia on haitannut kerhojen kokoontumista monin tavoin. Kokoontumisrajoitusten lisäksi toimintaa on rajoittanut ikääntyneiden ihmisten tuntema pelko sekä se, että monin paikoin toimitiloja on jouduttu sulkemaan.

KSL:n opintokerhotuen piirissä oli muun muassa yhdistysten järjestöllisiä ja yhteiskunnallisia aineita opiskelevia ryhmiä sekä kulttuuriaktiivismin kerhoja. Kestävän kehityksen tavoitetta edistävä Minun jalanjalkeni -kulttuuriaktiivismin kerho-opintokokonaisuus on saanut yhdistysten kerhojen piirissä suurimman suosion. Yhdistysten käytettävissä on Eläkeläiset ry:n ja KSL:n tuottamia opintoaineistoja, muun muassa yhdistystoiminnan ja liikuntaharrastuksen tueksi. Eläkeläiset on laatinut opintoaineistot jäsenrekisteriohjelman ja verkkosivujen käyttöönoton tueksi.

Eläkeläinen lehdessä julkaistiin taukovoimisteluohteja. Ohjeista painatettiin aineisto yhdistysten taukovoimisteluja varten.¹

6 LIIKUNTA

6.1 Liikumme luonnossa -hanke 2020–2022

Liikumme luonnossa - hanke toimii Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksella. Sen yhteistyökumppanit ovat Työväen Urheiluliitto TUL ry, Suomen Latu ry ja Suomen Psykomotoriikkayhdistys. Hankkeen tavoitteena on tukea järjestömme liikuntatoimintaa ja laajentaa liikuntamuotoja sisäliikunnasta yhä enemmän myös ulkoliikuntaan.

Hankkeeseen perustettu kahdeksan hengen tukiryhmä jäsenyhdistysten edustajista kokoontui etäyhteydellä pandemiatilanteen jatkumisen vuoksi. Etäkokouksia pidettiin viisi.

Yhteistyössä Suomen Psykomotoriikkayhdistyksen kanssa tuotimme kotisivuilta katsottavia videoita, jotka sisältävät virikkeitä luontoliikuntaan eri vuodenaikoina. Keravan Eläkeläiset ry osallistui videokuvauksiin.

Hankkeessa suunniteltiin luontoliikunnan korttisarja sekä liikuntaviikko, jotka tulivat yhdistysten käyttöön vuoden 2021 alusta.

Hankkeessa kannustettiin jäsenyhdistyksiä järjestämään ulkoliikuntatapahtumia ja retkiä luonnonpuistoihin ja muihin luontokohteisiin. Koronapandemia viivästytti yhdistysten suunnitteleminen retkien ja tapahtumien toteuttamista. Kahdeksan paikallisyhdistystä ja aluejärjestöä ympäri Suomen järjesti yhteensä 15 retkeä tai liikuntatapahtumaa, joita tuettiin Liikumme luonnossa -hankkeesta. Esimerkkeinä Kokkolan Eläkeläiset ry:n järjestämät rannikon luontoretket, Pirkanmaan aluejärjestön retki Seitsemisen kansallispuistoon, Oulun Eläkeläiset ry:n järjestämä ulkorivitanssitapahtuma sekä Helsingin aluejärjestön Asahi-puistovoimistelutapahtumien sarja Helsingin eri kaupunginosissa. Näiden lisäksi yhteistyössä TUL:n kanssa järjestettiin 15 ulkoilutapahtumaa.

Järjestimme Luonto antaa voimaa -liikuntakurssin Tampereella Varalan Urheiluopistossa. Kurssi sisälsi sekä ulko- että sisäliikuntaa ja tietoa ulkoliikunnan mahdollisuuksista ja hyödyistä. Kurssin vetäjänä oli liikunnanohjaaja Mari Lehikoinen. Loppuvuodesta järjestimme eräopasverkkokurssin, jonka vetäjänä toimi Olga Vishnyakova.

Tiedotimme hanketoiminnasta sekä yhteistyökumppanien järjestämästä toiminnasta Eläkeläinen-lehdessä, uutiskirjeessä, liikuntavastaavien verkostossa, kotisivuilla sekä Eläkeläiset ry:n liikkujien Facebook-sivulla.

6.2 Yhdenvertaisuutta etäjumpalla – OKM liikuntahanke 2021–2022

Yhdenvertaisuutta etäjumpalla on yksivuotinen liikuntahanke, joka käynnistyi toimintavuoden lopussa ja kestää elokuuhun 2022. Hankkeessa koulutamme vertaisohjaajia venäjää puhuvien ikääntyneiden arjen liikunnan lisäämiseksi. Joulukuussa pidettiin osallistava suunnittelupaja, jossa ikääntyvien ryhmien ohjaajat sekä tulevat vertaisohjaajat kartoittivat etäjumppien mahdollisuuksia ja haasteita. Suunnitteluun osallistui 10 henkeä. Hankkeesta vastasi moninaisuustyön ohjaaja Evgeniya Mazurova ja toimintaa rahoitti Opetus- ja kulttuuriministeriö.

7 VIESTINTÄ

Viestintä ja tiedottaminen kuuluvat tiedottajan vastuualueeseen. Viestintää ja tiedotusta suunnitellaan viestintäryhmässä, jonka jäseniä olivat toiminnanjohtaja, aluejärjestöjen suunnittelija (31.10. saakka) ja tiedottaja.

Sisäisessä viestinnässä kaikilla työntekijöillä on tärkeä rooli. Ulkoista viestintää on aktiivisesti toteutettu toiminnan eri alueilla, mm. monikulttuurisessa toiminnassa ja liikunnassa. Järjestön sisäisen viestinnän keskeistä osaa, yhdistyskirjeitä, käsitellään toimintakertomuksen kohdassa Järjestötyö ja toiminnan ohjaus.

7.1 Eläkeläinen-lehti

Jäsenlehti Eläkeläistä julkaistiin kuusi numeroa, keskimäärin 44-sivuisena tabloidina. Eläkeläinen jaettiin postitse järjestön jäsenille sekä erikseen tilauksen tehneille yksittäisille henkilöille ja yhteisöille. Useat paikallisyhdistykset jakoivat lehteä tapahtumissaan.

Lehden tuorein numero sekä vuosikerrat vuodesta 2009 lähtien ovat myös verkossa näköislehtinä maksutta luettavissa Lehtiluukku-palvelussa. Eläkeläinen on mukana myös Näkövammaisten liiton ylläpitämässä Luetus-palvelussa.

Eläkeläinen-lehden tavoite oli ennallaan: tarjota eläkeläislukijoille tarpeellinen ja kiinnostava lukuelämys ja tukea myönteistä ikäidentiteettiä. Lehden päätoimittaja ja pääkirjoitustoimittaja on järjestön toiminnanjohtaja. Lehden kokoamisesta ja taitosta vastasi järjestön tiedottaja, numerojen 1-3 taitosta vastasi graafinen suunnittelija Tuomas Nikulin.

Eläkeläinen-lehteä tehtiin hyvässä yhteistyössä lehden avustajien ja yhteistyötahojen kanssa. Lukijapalaute oli valtaosin myönteistä.

Eläkeläinen-lehden sähköistä uutiskirjettä julkaistiin kuukausittain, heinäkuuta lukuun ottamatta. Tilaajamäärä kasvoi ennen kaikkea uusien jäsenten myötä niin, että toimintavuoden lopussa tilaajia oli noin 1 200. Uutiskirjeen avaus- ja klikkaussuhteet ovat edelleen olleet hyvällä tasolla. Kirjeen tilaajamäärän kasvu on myönteisellä uralla, ennen kaikkea uusien jäsenien myötä.

7.2 Lehdistötiedotteet

Tiedotteita lähetettiin vuoden aikana 13 kpl. Tiedotteet käsittelivät edunvalvonnan teemoja sekä järjestön tapahtumia.

7.3 Verkkosivut ja sosiaalinen media

Eläkeläiset ry:n kotisivujen (elakelaiset.fi) Ajankohtaista-osiossa julkaistiin vuoden aikana hieman vajaat sata juttua järjestön toiminnasta, kannanotoista, tapahtumista, blogikirjoituksista ja muista järjestötoimintaan ja ikäihmisten elämään liittyvistä aiheista.

Kotisivujen niin käyttäjä- kuin istuntomäärissäkin koettiin noin kahdeksan prosentin lasku edellisvuoteen verrattuna. Näin vuonna 2020 alkanut aleneva trendi jatkui. Tutkittua ja pohdittua tietoa suuntauksen syistä ei ole. Yhdistysten omien kotisivujen yleistymisen ja vilkastumisen (joka on sinänsä erittäin myönteinen ja verkottuvat yhdistykset -hankkeella tuettu suuntaus) voi vaikuttaa pieneltä osaltaan, mutta tuskin kovin merkittävästi. Kotisivujen sisältöjä ja palveluita (mm. sähköisiä lomakkeita) on kuitenkin edelleen lisätty ja kehitetty.

Kirjeitä mummolasta -, Kävelypässit- Runopysäkki-blogit jatkoivat aktiivisesti. Eläkeläiset ry:n Facebook-sivulla ja Instagram-tilillä julkaistiin toimintavuoden aikana ajankohtaista aineistoa.

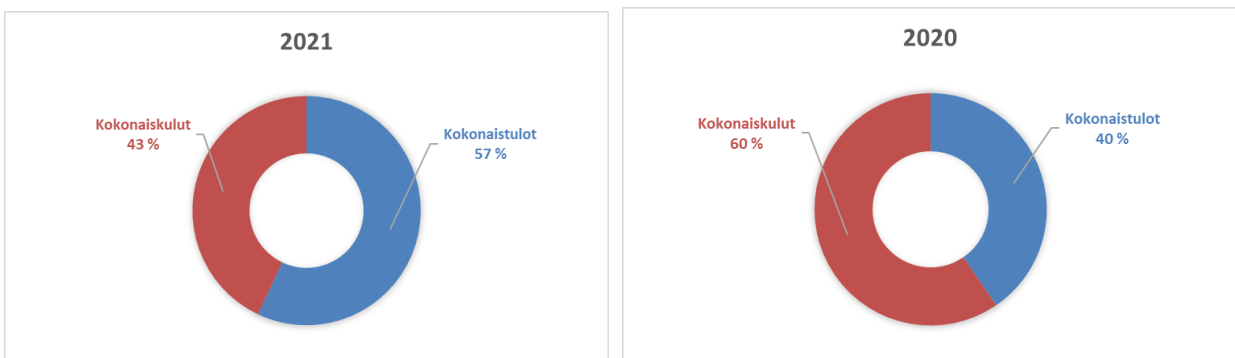
8 TALOUS

Eläkeläiset ry:n vuoden 2021 taloutta leimasi koronapandemia. Paikallistoiminnan vaikeudet ja lähitilaisuuksien ja koulutusten korvaaminen osittain etä- ja verkkotilaisuuksilla vähensivät matkakuluja ja muita toimintakuluja. Tämän vuoksi osa yleisavustuksesta siirtyi seuraavalle vuodelle, muun muassa

vahvistamaan digitalisaation edellyttämää koulutustoimintaa. Koronan vaikutuksesta myös suuri osa toimintatonneista siirtyi seuraavalle vuodelle. Järjestön oma varainhankinta jäi tavoitteesta.

Järjestö myi vähemmistöosuutensa Kuntorannan Lomakeskus Oy:stä maaliskuussa 2021. Kuntorannan omistuksesta periytyvät tekijät ja siitä irtautuminen rasittivat järjestön taloutta ja saatavia jouduttiin kirjaamaan alas mittavasti. Talouden vahvistamiseksi hallitus toteutti säästöohjelman. Se piti sisällään yleisavustettavilla toiminnoilla työskentelevien työntekijöiden yhden kuukauden lomautuksen ja eläköitymisen kautta toteutettavan henkilökunnan vähentämisen yhdellä. Myös henkilöstön työehdot uudistettiin.

Vuonna 2021 Eläkeläiset ry:n kokonaistulorahoitus oli 1.302 tuhatta euroa (edellisenä vuonna 1.215 t euroa) ja kokonaiskulut olivat 982 tuhatta euroa (edellisenä vuonna 1.789 t euroa).

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) rahoitti järjestön toimintaa seuraavasti:

Vuonna 2021 käytettyjen STEA avustuksien yhteenlaskettu arvo oli 695 tuhatta euroa.

Kohdeavustuksista jäsenjärjestöavustuksia (toimintatonna) Ak4 saimme eteenpäin jaettavaksi 50 tuhatta euroa. Avustushakemuksia saapui jäsenjärjestöiltä 73 kappaletta ja avustuksia jaettiin jäsenjärjestöillemme yhteensä 61 kappaletta. Avustuksia käytettiin vuonna 2021 yhteensä 62.081,39 euroa. Avustukset jakaantuivat siten, että vuoden 2020 vuodelle 2021 siirrettyjä avustuksia näistä oli 21.443,38 euroa ja vuoden 2021 avustuksia 40.638,01 euroa. Vuoden 2021 käyttämättömiä avustuksia siirrettiin vuodelle 2022 yhteensä 9.361,99 euroa (12 kpl.).

Vuonna 2021 järjestöllä oli kaksi projektiavusta, joiden käyttötarkoitus oli;

1. työttömien nuorten/osatyökykyisten palkkaamiseen järjestön yleishyödyllisiin työtehtäviin (Paikka auki)
2. jäsenrekisteriohjelmiston hankinta- ja koulutuskuluihin sekä jäsenjärjestöjen uuden kotisivupalvelun toteuttamiseen (Verkottuvat yhdistykset).

Yleisavustettavat toiminnot AY 1,		2021
kustannuspaikat 310, 311, 311L, 313, 314, 315, 316, 320, 321, 340, 341, 342, 343, 364		
Siirtyvää edelliseltä vuodelta		0,00
Saatu avustus toimintavuodelle		570 000,00
Käytössä toimintavuodelle yhteensä		570 000,00
Tulot toimintavuonna		120 231,88
Hyväksyttävät kulut toimintavuonna		-646 550,79
Ei hyväksyttävät kulut		-15 993,70
Kulut yhteensä		-662 544,49
Katetaan STEA-avustuksella		526 318,91
Jää seuraavalle vuodelle		43 681,09

Monikulttuurinen toiminta AK 4, kustannuspaikka 331		2021
Siirtyvää edelliseltä vuodelta		11 169,34
Saatu avustus toimintavuodelle		80 000,00
Käytössä toimintavuodelle yhteensä		91 169,34
Tulot toimintavuonna		1 412,47
Kulut toimintavuonna		87 666,30
Katetaan STEA-avustuksella		86 253,83
Jää seuraavalle vuodelle		4 915,51

Jäsenjärjestöavustukset Ak3, kustannuspaikka 322		2021
Siirtyvää edelliseltä vuodelta		24 543,38
Saatu avustus toimintavuodelle		50 000,00
Käytössä toimintavuodelle yhteensä		74 543,38
Tulot toimintavuonna		0,00
Kulut toimintavuonna		62 081,39
Katetaan STEA-avustuksella		62 081,39
Jää seuraavalle vuodelle		9 361,99
Palautetaan STEAlle		3 100,00

Verkottuvat yhdistykset B 5988, kustannuspaikka 332		2021
Siirtyvää edelliseltä vuodelta		0,00
Saatu avustus toimintavuodelle		6 658,83
Käytössä toimintavuodelle yhteensä		6 658,83
Tulot toimintavuonna		0,00
Kulut toimintavuonna		18 475,07
Katetaan STEA-avustuksella		6 658,83
Jää seuraavalle vuodelle		0,00

Paikka auki C 6736, kustannuspaikka 339		2021
Siirtyvää edelliseltä vuodelta		0,00
Saatu avustus toimintavuodelle		4 499,65
Käytössä toimintavuodelle yhteensä		4 499,65
Tulot toimintavuonna		0,00
Kulut toimintavuonna		4 499,65
Katetaan STEA-avustuksella		4 499,65
Jää seuraavalle vuodelle		0,00

Opetus- ja kulttuuriministeriön, OKM avustuksia oli seuraavasti:

Iäkkäiden luontoliikunnan kehittämishanke, kustannuspaikka 329		
Avustuksen käyttöaika 1.6.2020-31.5.2022		2021
Siirtyvää edelliseltä vuodelta		0,00
Saatu avustus toimintavuodelle		20 796,30
Käytössä toimintavuodelle yhteensä		20 796,30
Tulot toimintavuonna		4,71
Kulut toimintavuonna		23 111,71
Katetaan OKM-avustuksella		20 796,30
Jää seuraavalle vuodelle		0,00
Avustusta myönnetty 32.000 €, josta käytettävissä 31.12.21 yhteensä 9.254,96 €.		
Etäyhteyksillä yhdenvertaisuutta iäkkäiden hyvinvointiin, kustannuspaikka 333		
Avustuksen käyttöaika 1.9.2021-31.8.2022		
Avustusta myönnetty 15.000 €. Ei syntyneitä kustannuksia tilikaudella 2021.		

Osuuskunta Tradeka myönsi vuodelle 2021 apurahaa eläkeläistoiminnan vahvistamiseen toimintaympäristön muutoksessa yhteensä 20 tuhatta euroa. Avustus kohdennettiin koulutustoimintaan.

Kansan Sivistystyön Liitto KSL ry myönsi vuodelle 2021 kurssitukea 8 tuhatta euroa.

Yrjö Sirolan Säätiön vuonna 2020 myöntämä avustus 3 tuhatta euroa kohdennettiin hallituksen marraskuun kokouksen yhteydessä järjestetyn seminaarin kuluihin.

Avustuksien ja tukien osuus järjestön kokonaistulorahoituksesta on 57 % (Vuonna 2020 64 %)

8.1 Varainhankinta

Järjestö hoiti keskitetysti jäsenmaksuhallinnon. Eläkeläiset ry ylläpitää jäsenrekisteriä tietosuoja-asetuksen mukaisesti, lähettää laskut jäsenmaksujen suoritusta varten, pitää kirjaa maksetuista ja maksamattomista jäsenmaksuista sekä tilittää maksuosuudet yhdistyksille ja aluejärjestöille. Henkilöjäsenen jäsenmaksu oli 18 euroa, paikallisyhdistyksien ja aluejärjestöjen yhteisökannatusjäsenmaksu oli 40 euroa ja Eläkeläiset ry:n yhteisökannatusjäsenmaksu oli 300 euroa. Jäsenmaksulaskuja lähetettiin yhteismäärältään 342 tuhatta euroa (vuonna 2020 347 t €), josta järjestö joutui hyvittämään 26 tuhatta euroa (vuonna 2020 24 t €) ja kirjaamaan maksamattomia jäsenmaksuja luottotappioksi 35 tuhatta euroa (vuonna 2020 37 t €). Jäsenmaksujen vuoden 2021 nettotuotto on 176 t € (vuonna 2020 185 t €).

Varainhankinnan tuotot koostuvat pääasiassa jäsenmaksuista ja jäsenten lahjoituksista.

Järjestöllä on ollut rahankeräyslupa ajalle 1.1.2020-31.12.2021. (Lupnumero RA/2019/1047). Keräyslupan mukaan varat käytetään Eläkeläiset ry:n sen jäsenjärjestöjen koulutus- ja kulttuuritoimintaan, yhteisölliseen viestintään, järjestöviestintään (Eläkeläinen-lehti), monikulttuurisuustyöhön sekä muuhun yhdenvertaisuutta edistävään toimintaan ja palveluihin. Varoilla järjestetään myös teemallisia tapahtumia. Keräyksen kokonaistuotto oli 540 euroa ja keräyslupamaksun jälkeen keräyksen nettotuotto oli 240 euroa. Heikon tuoton vuoksi päätettiin olla hakematta uutta rahankeräyslupaa seuraavalle vuodelle.

8.2. Sijoitus- ja rahoitustoiminta

Sijoitus- ja rahoitustoiminnassa järjestön kirjanpidollinen tulos oli alijäämäinen 64 tuhatta euroa. Järjestö myi omistamansa Nordean ja Elisan osakkeet, joista saatu myyntituotto oli 121 tuhatta euroa ja Kuntorannan lomakeskus Oy:n osakkeet hintaan 10 tuhatta euroa.

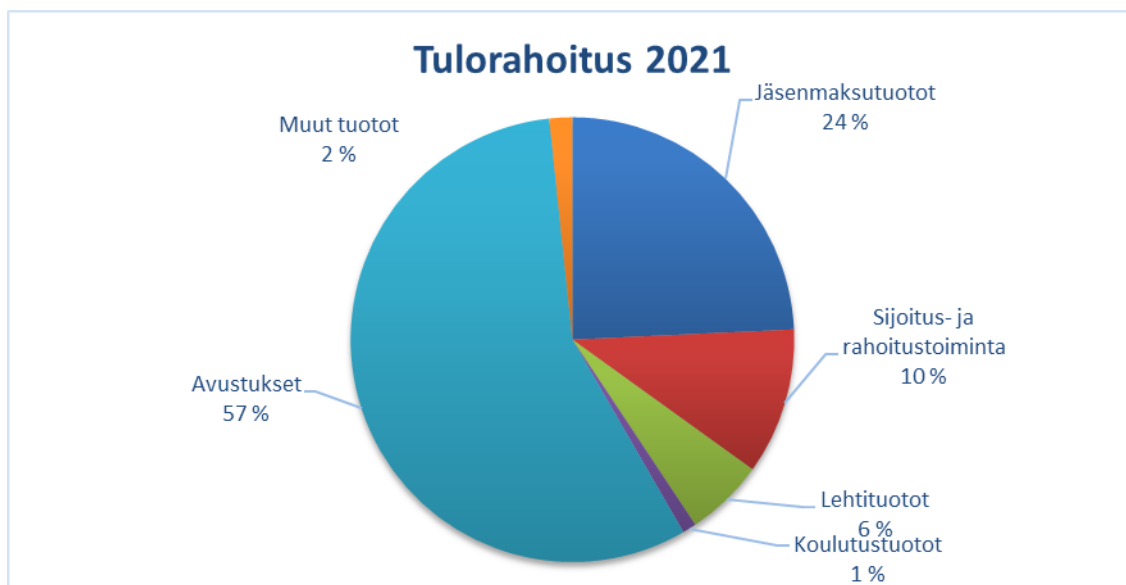
Sijoitus- ja rahoitustoiminnan kulut sisälsivät lainan korko- ja hoitokuluja ja luottotappioita. Luottotappiokirjauksia tehtiin jäsenmaksusaataviin liittyen arvolla 35 tuhatta euroa, Kuntorannan pääomalainaan 25 tuhatta euroa ja Kuntorannan kauppasaataviin 38 tuhatta euroa. Luottotappiokirjauksia oli vuonna 2021 yhteensä 98 tuhatta euroa.

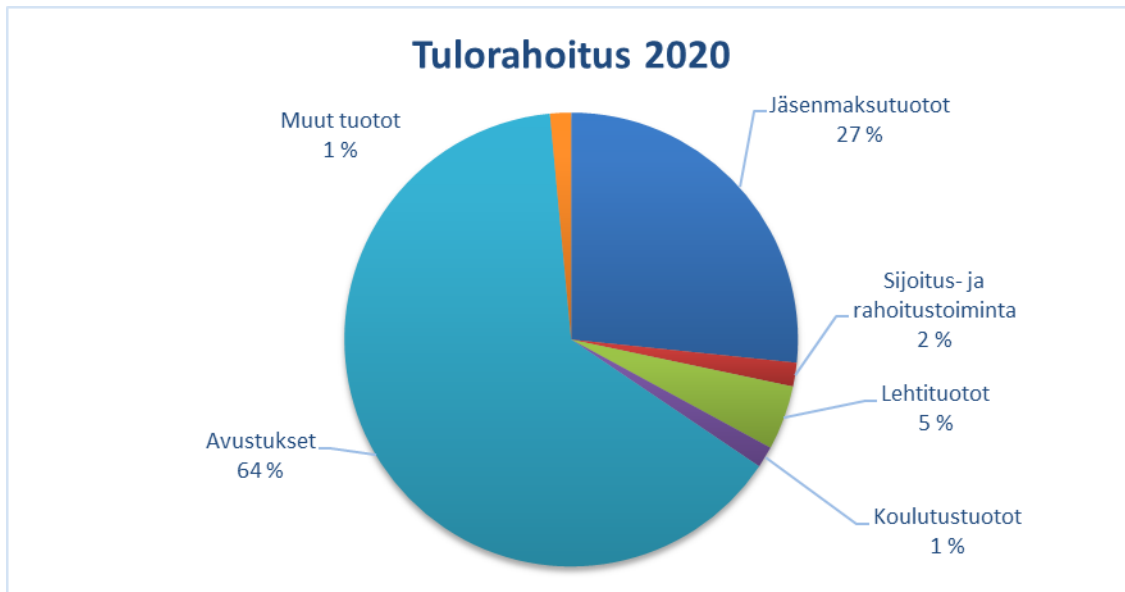
Järjestölle kohdistuu Kuntorannan kauppaan liittyen aikaisempien vuosien sopimusperusteinen velka arvolla 92 tuhatta euroa. Tämä ehdollinen velka on kirjattu järjestön vuoden 2021 tilinpäätökseen sijoitustoiminnan kuluksi.

Järjestö on hakenut kiinteistöverohuojennuksia vuosilta 2014–2020, jotka verottaja maksoi kesäkuussa 2021. Palautuksien yhteisarvo korkoineen oli 246 tuhatta euroa.

Eläkeläiset ry:n talouden tasapainon ylläpitäminen vaatii hankerahoituksen sekä omatoimisen varainhankinnan kehittämistä.

Kuva järjestön tulorahoituksesta vuonna 2021 ja 2021

Yhteenvedona voidaan todeta, että vuoden 2021 tilinpäätöksessä näkyy koronapandemian jatkumisen aikaansaama tavanomaista vähäisempi toiminta ja fyysisten tilaisuuksien korvautuminen etäyhteyksillä, mikä näkyy erityisesti koulutus- ja matkakuluissa. Tiukan taloudellisen tilanteen ja heikon kassavirran takia järjestö lomautti kesällä viisi vakituista yleisavustetuilla laskentakohteilla toimivaa työntekijää ja henkilöstömenoista säästettiin 22 tuhatta euroa. Vuodelle 2021 myönnetystä yleisavustuksesta 44 tuhatta euroa siirtyy käytettäväksi vuodelle 2022.

Normaalin toiminnan lisäksi tulokseen vaikutti Kuntorantaan liittyvät asiat; positiivisena kiinteistöveron palautus ja negatiivisina kauppahinta- ja muiden saatavien todennäköinen menetys sekä tilikauden jälkeen saatu maksuvaatimus vanhoista lämpölaskuista, joka on kirjattu varauksena tilinpäätökseen. Näiden yhteenlaskettu vaikutus tuloksen ylijäämään oli 92 tuhatta euroa.

Hallitus seurasi järjestön talouden toteutumista suunnitelmallisesti talousraporttien pohjalta. Järjestön varsinaisen toiminnan tuotot olivat 305 tuhatta euroa (vuonna 2020: 283 t euroa); nousua edelliseen vuoteen 8 %. Varsinaisen toiminnan kulut olivat 874 tuhatta euroa (vuonna 2020: 993 t euroa); laskua edelliseen vuoteen 12 %. Muutos verrattuna edelliseen vuoteen henkilöstökuluissa, -36 tuhatta euroa eli laskua 7 % ja muiden kulujen osalta laskua 77 tuhatta euroa, eli 18 %.

Varainhankinnan nettotulos laski 20 tuhatta euroa eli 10 % ja sijoitus- ja rahoitustoiminnan alijäämäinen nettotulos laski 570 tuhatta euroa eli 90 %.

Tulos verrattuna tarkistettuun talousarvioon

Järjestö teki kolme talousarviosuunnitelmaa vuodelle 2021.

	2021 toinen tarkistettu talousarvio Hallituksen kokous 8 / 27.8.2021 ja edustajakokous 21.-22.9.2021	2021 Tarkistettu talousarvio Hallituksen kokous 4/ 19.3.2021	2021 Talousarvio Hallituksen kokous 7/ 18.9.2020
Tuotot	289 591	286 177	327 825
Henkilöstökulut	-517 288	-523 065	-591 535
Poistot	-998	-998	0
Muut kulut	-377 463	-364 242	-441 492
Sijoitus- ja rahoitustoiminta	70 469	-57 275	-18 948
Varainhankinta	182 382	197 840	144 150
Yleisavustus	570 000	570 000	580 000
Verot	227 000	0	0
TULOS	444 692	108 437	0

Toiseen tarkistettuun talousarvioon tehtiin mm. seuraavat muutokset:

Lisättiin kiinteistöveronpalautus, Nordean ja Elisan kertaluonteiset osakemyyntituotot.

Järjestön tilinpäätös vuodelta 2021 on ylijäämäinen 320 tuhatta euroa (Vuonna 2020 alijäämäinen 574 t €). Järjestön toisen tarkistetun talousarvion mukainen tulos vuodelle 2021 oli 445 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tulos heikkeni talousarvioennusteesta Kuntorannan kauppahintasaatavien ja pääomaehtoisien lainojen alaskirjauksien johdosta.

Tuloslaskelma verrattuna talousarvioon				
		1.1.-31.12.2021	Tarkistettu TA 2021	Muutos
Tuotot		305 016	289 591	15 425
Kulut		-874 101	-895 749	21 648
	Henkilöstökulut	-509 050	-517 288	8 238
	Poistot	-998	-998	0
	Muut kulut	-364 053	-377 463	13 411
	Vapaaehtoiset henkilösivukulut	-3 379	-17 044	13 664
	Toimitilakulut	-34 020	-33 127	-892
	Ajoneuvokulut	-16 178	-16 322	144
	Atk-laite ja -ohjelmistokulut	-27 732	-27 987	255
	Muut kone- ja kalustokulut	-5 221	-4 873	-348
	Matkakulut	-36 464	-51 766	15 302
	Markkinointikulut	-180 358	-162 441	-17 917
	Hallintopalvelut	-60 701	-63 903	3 203
Varainhankinta		180 560	182 382	-1 822
	Tuotot	331 941	324 500	7 441
	kulut	-151 380	-142 118	-9 263
Sijoitus- ja rahoituskulut		-63 850	70 469	-134 320
	Tuotot	138 712	122 994	15 718
	Kulut	-202 562	-52 525	-150 037
Yleisavustukset		526 319	570 000	-43 681
	Veronpalautukset	246 305	227 000	19 305
Tulos		320 249	443 694	-123 444

Järjestön varsinaisen toiminnan tuotot ylittivät ja kulut alittivat tarkistetun talousarvion luvut. Tuottoylitys oli 15 tuhatta euroa ja kulualitus noin 22 tuhatta euroa. Tarkistetun talousarvion mukainen varsinaisen toiminnan tulos oli 606 tuhatta euroa alijäämäinen ja tilinpäätöksen 569 tuhatta euroa alijäämäinen. Lukujen erotus 37 tuhatta euroa.

Varainhankinnan tulos toteutui melkein toisen tarkistetun talousarvion mukaisesti.

Sijoitus- ja rahoitustoiminnan tulos alitti toisen tarkistetun talousarvion luvun. Tuottoalitusta oli 134 tuhatta euroa. Tarkistetun talousarvion suuria ulkopuolisia kuluja kirjattiin tilinpäätökseen seuraavasti:

- Varkauden Aluelämpö arviokirjaus arvolla 92 tuhatta euroa
- Kuntorannan lomakeskus Oy, pääomalainan kirjaus luottotappioksi 25 tuhatta euroa
- Liiketoimintayhtiö (Kuntoranta Oy tai Kuntorannan lomakeskus Oyj) kauppahintasaatavan kirjaus luottotappioksi 38 tuhatta euroa

Järjestön maksuvalmius oli vuoden 2021 aikana heikko. Maksuvalmiutta vahvistettiin tilikauden aikana sijoitusomaisuuden myynnillä, lomautuksilla ja saaduilla kiinteistöveronpalautuksilla. Järjestö on kiinnittänyt erityistä huomiota talouteen ja tehnyt lyhyen ja pitkän aikavälin suunnitelmia ja toimintoja talouden tasapainottamiseen.

Tase

Taseen loppusumma oli 790 tuhatta euroa (Vuonna 2020 855 t euroa).

8.3. Näkymät vuodelle 2022 ja siitä eteenpäin

Järjestön talous liittyen Sosiaali- ja terveysministeriön avustuksiin arvioidaan pysyvän vakaana. STEA on vahvistanut järjestölle vuoden 2022 yleisavustuksen ja monikulttuuriseen toimintaan kohdennetun avustuksen samansuuruisina kuin vuodelle 2021. Yleisavustus on 570 tuhatta euroa, ja järjestön kohdennettuun monikulttuurisuus -toiminnan avustus 80 tuhatta euroa. Vuodelle 2022 järjestö haki jäsenjärjestöavustusta vain 30 tuhatta euroa, johtuen edellisiltä tilikausilta siirtyneistä käyttämättömistä avustuksista ja pandemiatilanteesta. STEA-avustuksien yhteenlaskettu arvo on 738 tuhatta euroa. (Vuodelle 2022 myönnettyt avustukset 680 t euroa ja vuodelta 2021 siirtyvät avustukset 58 t euroa.)

Vuonna 2022 myydään As Oy Mechelininkadun osakkeet arvolla 397 tuhatta euroa, jolla maksetaan Nordean laina pois arvolla 343 tuhatta euroa. Järjestö muuttaa vuokratiloihin Malmille. Järjestölle jää omistukseen ja omaan käyttöön kaksi varastotilaa Mechelininkadulta. Näiden tasearvo on 29 tuhatta euroa.

Järjestön johto arvioi, että vuoden 2022 tulos tulee olemaan ylijäämäinen. Ennusteen suurimmat epävarmuudet liittyvät inflaation kiihtymiseen (kustannuksien nousu), koronapandemian kehitykseen ja näiden kokonaisvaikutuksiin, jotka kohdistuvat järjestön varsinaiseen toimintaan. Epävarmuus myös julkisten avustuksien ohjeellisen tason pysymiseen nykytasolla puoltaa johdon vuonna 2020 tekemää linjausta jatkaa taseen vahvistamista. Jo tehdyillä ja tulevilla menosäästöillä varmistetaan järjestön vastuullinen, pitkäjänteinen ja taloudellista vakautta edistävä menojen ja tulojen tasapainotus.

9 LIITTEET

LIITE 1

Eläkeläiset ry:n edunvalvontaan liittyvät kannanotot ja lausunnot vuonna 2021

- 18.1.2021 Kunnat ikäystävällisiksi – Eläkeläiset ry:n kuntavaalitavoitteet julkaistu
- 26.1.2021 Eläkeläis- ja kansalaistoiminnassa digiloikka ei toteudu automaattisesti
- 22.3.2021 Koronarokotukset jakavat mielipiteitä ikääntyvien vieraskielisten joukossa
- 22.9.2021 Matti Huutola: Suomeen tarvitaan nyt oikeudenmukainen eläkeuudistus
- 22.9.2021 Edustajakokous: Alueellista demokratiaa vahvistettava
- 25.10.2021 Kalevi Kivistö: Työeläkerahastoihin ei tarvitse kajota
- 13.12.2021 Eläkeläiset ry kannustaa kaikkia eläkeläisiä osallistumaan aluevaaleihin

Eläkeläiset ry:n ja Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry:n kanssa yhteiset lausunnot ja kannanotot

- 12.2.2021 EKL ja Eläkeläiset ry: Postinjakelu yli 75-vuotiaille ja liikuntarajoitteisille on säilytettävä ennallaan
- 19.4.2021 Eläkeläisjärjestöjen terveiset kehysriiheen: Vapaan kansalaistoiminnan toimintaedellytykset turvattava

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETUn kannanotot ja lausunnot vuonna 2021

- 29.1.2021 Turvallisuuteen erityishuomio kuntavaaleissa, vaalien siirtämiseen varauduttava
- 1.2.2021 Hyvinvoiva kunta on ikäystävällinen - EETU ry:n kuntavaalitavoitteet 2021
- 4.3.2021 Eläkeläisköyhyys on edelleen todellinen ongelma
- 4.3.2021 Lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle hallituksen esitykseen HE 241/2020 hyvinvointialueiden perustamisesta
- 8.3.2021 Kuntavaalien siirto vastuullinen ratkaisu
- 26.4.2021 Lausunto valtiovarainministeriölle arviomuistiosta digitaalisen henkilöllisyyden kehittämiseksi
- 31.5.2021 Lausunto hallituksen esityksestä HE 82/2021 eduskunnalle laiksi vanhusasiavaltuutetusta
- 27.8.2021 Lausunto hallituksen esityksestä laiksi sosiaalihuoltolain ja ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalousta annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta
- 27.8.2021 Lausunto: Kuluttajansuojan Omnibus-direktiivin täytäntöönpano sekä puhelin- ja kotimyyntisääntelyn tiukentaminen
- 7.9.2021 Kannanotto budjettiriiheen 2022
- 8.10.2021 Kannanotto valtion talousarvioon 2022: Ikääntyneiden toimeentulo ja vaikuttamismahdollisuudet turvattava
- 24.11.2021 Lausunto postilain muuttamisesta
- 28.10.2021 Lausunto Eduskunnan ihmisoikeuskeskukseen Vähemmistöihin kuuluvien ikääntyneiden tilanteesta Suomessa (englanniksi).
- 28.11.2021 Lausunto YK ikääntyneiden oikeuksien itsenäiselle erityisasiantuntija Claudia Mahlerille
Older people's rights in Finland – Older migrants' and minority perspective
- 29.11.2021 EETU ry:n aluevaalitavoitteet

LIITE 2

Eläkeläiset ry:n edustukset ja jäsenyydet organisaatioissa sekä edustukset tilaisuuksissa

- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry (Tiina Rajala)
- Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry (Martti Korhonen, Matti Huutola, Jan Koskimies, Kalevi Kivistö)
- Eläkeläisjärjestöjen Pohjoismainen yhteistyötoimikunta NSK (Kalevi Kivistö, Jan Koskimies)
- European Network on Intercultural Elderly Care (Eva Rönkkö)
- Folkets Bildningsförbund rf
- Kansan Arkisto ja Kansan Arkiston ystävät ry (Tiina Rajala)
- Kansan Sivistystyön liitto ry ja KSL-opintokeskus (Tiina Rajala)
- Kunnan Elämä ry
- Solaris-lomat ry (Jan Koskimies)
- Suomen Työväen Urheiluliitto TUL (yhteyshenkilö Tiina Rajala). TUL:lla, Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL:llä ja Eläkeläiset ry:llä on keskinäinen yhteistyösopimus.
- Sosiaali- ja terveysministeriön Vanhuus- ja eläkeasioiden neuvottelukunta (Martti Korhonen pj, Jan Koskimies, Marja Leena Makkonen)
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomi-Venäjä -seura
- Työväenperinne – Arbetartradition ry
- Vanhustyön keskusliitto ry
- Veronmaksajien Keskusliitto
- Hyvinvointiala Hali ry

Osakkuudet

- As Oy Mechelininkatu 20
- Kuntorannan lomakeskus Oy (31.3.2021 saakka)

LIITE 3

KURSSIEN HENKILÖKUNNAN ULKOPUOLISET KOULUTTAJAT

Ahonen Jouni	verkkosivut, neuvonta
Fred Maarit	tietotekniikka
Hakalahti Niina	luova kirjoittaminen
Kivistö Kalevi	strategiatyö
Koski Anitta	kirjanpito
Kuivalainen Kari	rytmimusiikki
Lehikoinen Mari	liikunta
Malinen Sauli	rytmimusiikki
Pitkä-Liukkonen Hannele	liikunta
Rämet Kaisu	kirjanpito
Westerholm Reijo	kuoromusiikki
Vinberg Kirsi-Marja	tanssi, Asahi
Vishnyakova Olga	eräopaskoulutus

KURSSIEN AJAT JA PAIKAT SEKÄ OSALLISTUJAMÄÄRÄ

Alueelliset opinto- ja neuvottelupäivät	28.1--3.3.	Hybridikurssi verkossa/alueilla	209
Talouden taitoja	8.–29.1.	Hybridikurssi verkossa/alueilla	15
Toimintatonni	2.2.–5.3.	Hybridikurssi verkossa/alueilla	27
Yhdistystoiminnan perusteet	17.4.	Sodankylä	10
Kirjoittajan verryttelypäivä	3.5.	Verkkokurssi	7
Pidä hyvä kokous	24.–25.2.	Verkkokurssi	7
Yhdistystoiminnan kurssi uusille toimijoille	20.–22.4	Verkkokurssi	9
Yhdistystalous	19.–20.5.	Verkkokurssi	6
Etäyhteydet ja pilvipalvelut yhdistyksessä	17.3.–6.5.	Verkkokurssi	24
Aluejärjestöjen opinto- ja neuvottelupäivät	28.–30.10.	Tampere	13
Luonto antaa voimaa	28.–30.10	Tampere	12
Toimintatonni-opintopäivät	5.–22.10.	5 aluetta + 1 verkkokurssi	77
Kulje kanssain -musiikkikurssi	18.10., 18.11.	Helsinki	17
Matkavastaavien opinto- ja neuvottelupv.	12.–13.10.	Risteily	117
Hallituksen seminaari	16.11.	Helsinki	20
Verkkosivukurssi	2.–3.11.	Tampere	12
Jäsenrekisterikurssi	2.–3.11.	Tampere	13
Yhdistystoiminnan ja talouden peruskurssi	6.–9.10.	Kuopio	16
Uutta ja vanhaa -rytmimusiikkikurssi	12.–13.11.	Espoo	24
Moninaisuus meissä: koulutus Eläkeliitolle	28.10 ja 11.11.	Helsinki	24
Uusia polkuja luontoon	26.11.	Verkkokurssi	12
Ikääntymispoliittinen asiantuntijaseminaari	1.12.	Helsinki	16

LIITE 4

Luottamushallinto ja henkilökunta

Eläkeläiset ry:n hallitus 2018– syyskuu 2021

Puheenjohtaja

Martti Korhonen, Jokilaaksojen Aluejärjestö, Oulun Työväen Eläkeläiset

Varapuheenjohtaja

Marja Leena Makkonen, Keski-Suomen Aluejärjestö, Jyväskylän Eläkeläiset

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä

Sirkka Kuivala, Helsinki, Kontulan Eläkeläiset – Aimo Röpetti, Kaakkois-Suomi, Lauritsalan Eläkeläiset

Antti Holopainen, Etelä-Häme, Lahden Eläkeläiset – Heikki Mäkinen, Uusimaa, Klaukkalan Eläkeläiset

Maija-Liisa Ekorre, Lappi, Tervolan Eläkeläiset – Paavo Tihinen, Jokilaaksot, Pudasjärven Eläkeläiset

Antero Kyllönen, Kainuu, Kajaanin Eläkeläiset – Matti Ruokolainen, Pohjois-Karjala, Lieksan Seudun Eläkeläiset

Pauli Liekari, Satakunta, Rauman Eläkeläiset – Seija Tikkanen, Pohjanmaa, Himangan Eläkeläiset

Maire Kauhanen, Pirkanmaa, Tampereen Eläkeläiset – Raija Raittio, Varsinais-Suomi, Kaarinan Eläkeläiset

Eläkeläiset ry:n valtuusto 2018–syyskuu 2021

Puheenjohtaja

Kalevi Kivistö, Uusimaa, Viherlaakson-Karakallion Eläkeläiset

Varapuheenjohtaja

Mervi Höylä, Savo, Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä aluejärjestöittäin

JOKILAAKSOT

Hilkka Tihinen, Pudasjärven Eläkeläiset – Sirkka Kankaala, Raahen Eläkeläiset

Kauno Moilanen, Kuusamon Eläkeläiset – Leena Rantala, Pudasjärven Eläkeläiset

Hilkka Myllykangas, Oulun Työväen Eläkeläiset – Liisa Hirvasniemi, Kiimingin Eläkeläiset

Lahja Hanhela, Kiimingin Eläkeläiset – Terttu Taajoranta, Oulun Työväen Eläkeläiset

Viljo Lehmusketo, Raahen Eläkeläiset – Pentti Kyyhkynen, Kuusamon Eläkeläiset

UUSIMAA

Vappu Miinalainen, Lohjan Seudun Eläkeläiset – Tuula Saastamoinen, Rajakylä-Länsimäen Eläkeläiset

Simo Hyökki, Hyrylän Eläkeläiset – Tapio Ruuskanen, Porvoon Eläkeläiset

Tuula Kivijärvi, Etelä-Vantaan Eläkeläiset – Matti Savolainen, Tikkurilan Eläkeläiset

Esa Vepsäläinen, Karkkilan Eläkeläiset – Kaisa Mäkinen, Keravan Eläkeläiset

LAPPI

Voitto Vaattovaara, Kolarin Eläkeläiset – Veikko Rautio, Aavasaksan Eläkeläiset

Maisa Lahnajärvi, Kemin Eläkeläiset – Tapani Silventoinen, Ivalon Eläkeläiset

Kyllikki Vilander, Rovaniemen Eläkeläiset – Kari Yliaska, Sodankylän Eläkeläiset

PIRKANMAA

Vilho Ponkiniemi, Hämeenkyrön-Viljakkalan Eläkeläiset – Seppo Martikainen, Valkeakosken Eläkeläiset

Ilkka Kotiranta, Nokian Eläkeläiset – Kosti Mantonen, Ylöjärven Eläkeläiset

Marja-Liisa Salminen, Lempäälän Eläkeläiset – Elisa Nordberg, Tampereen Eläkeläiset

SAVO

Kalevi Tuovinen, Sonkajärven Eläkeläiset – Sirkka Jeulonen, Kuopio-Kallavesi Eläkeläiset

Pirjo Rönkkö, Iisalmen Eläkeläiset – Hannu Hyvärinen, Tuusniemen Eläkeläiset

Sirpa Rossi, Varkauden Eläkeläiset – Väinö Heiskanen, Suonenjoen Eläkeläiset

KAINUU

Arja Jauhiainen, Paltamon Eläkeläiset – Tauno Juppi, Kajaanin Eläkeläiset

Matti Ryytänen, Kuhmon Eläkeläiset – Tuula Heikkinen, Suomussalmen Eläkeläiset

SATAKUNTA

Terttu Viinämäki, Nakkilan Eläkeläiset – Keijo Järvenpää, Huittisten Seudun Eläkeläiset

Matti Mesiniemi, Kankaanpään Eläkeläiset – Jouko Vuohiniemi, Ulvilan Eläkeläiset

Tuula Telin, Porin Eläkeläiset – Antti Piittala, Kankaanpään Eläkeläiset

KESKI-SUOMI

Jorma Muhonen, Jyväskylän Eläkeläiset – Seppo Rimpi, Muuramen Eläkeläiset

Tuula Nieminen, Laukaan Eläkeläiset – Matti Pöppönen, Vaajakosken Eläkeläiset

Väinö Aho, Pihtiputaan Eläkeläiset – Kaarin Oikari, Säynätsalon Eläkeläiset

HELSINKI

Mirja Arajärvi, Kallion-Vallilan Eläkeläiset – Eija Loukoila, Vartiokylän Eläkeläiset

Marja-Liisa Suuronen, Pihlajamäki-Pihlajiston Eläkeläiset – Olli Salin, Kallion-Vallilan Eläkeläiset

POHJANMAA

Henrik Fågelbärj, Vasabygdens Pensionärer – Irmeli Mandell, Vaasan Eläkeläiset

Eeva-Liisa Paavola, Lapuan Eläkeläiset – Anita Peltola, Jurvan Eläkeläiset

VARSINAIS-SUOMI

Aarre Lehtonen, Raision Seudun Eläkeläiset – Raija Alanko, Uudenkaupungin Eläkeläiset

Eira Nurmi, Kaarinan Eläkeläiset – Ari Löytömäki, Loimaan Eläkeläiset

ETELÄ-HÄME

Sirkka Toivonen, Lopen Eläkeläiset – Tuula Maaniittu, Hämeenlinnan Eläkeläiset

Hely Alakokkare, Heinolan Eläkeläiset – Pasi Rytönen, Salpakankaan Eläkeläiset

POHJOIS-KARJALA

Eeva Surakka, Joensuun Eläkeläiset – Urho Peltonen, Joensuun Eläkeläiset

Viljo Pulkkinen, Lieksan Seudun Eläkeläiset – Eila Jussila, Nurmeksen Eläkeläiset

KAAKKOIS-SUOMI

Taisto Leinonen, Anjalankosken Eläkeläiset – Seppo Sinisalo, Pyhtään Eläkeläiset

Anneli Haimakainen, Imatran Eläkeläiset – Osmo Kontinen, Lauritsalan Eläkeläiset

Eläkeläiset ry:n hallitus syyskuu 2021–2024

Puheenjohtaja

Matti Huutola, Rovaniemen Eläkeläiset, Lappi

Varapuheenjohtaja

Tuula Telin, Porin Eläkeläiset, Satakunta

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä

Leena Salo, Varkauden Eläkeläiset, Savo – Aimo Ruusunen, Imatran Eläkeläiset, Kaakkois-Suomi

Heikki Mäkinen, Klaukkalan Eläkeläiset, Uusimaa – Vuokko Kautto, Lahden Eläkeläiset, Etelä-Häme

Antti Perkkalainen, Kauhavan Eläkeläiset, Pohjanmaa – Pertti Keränen, Tervolan Eläkeläiset, Lappi

Lahja Hanhela, Kiimingin Eläkeläiset, Jokilaaksot – Arja Jauhiainen, Paltamon Eläkeläiset, Kainuu

Raija Raittio, Kaarinan Eläkeläiset, Varsinais-Suomi – Matti Ruokolainen, Lieksan Seudun Eläkeläiset, Pohjois-Karjala

Ilkka Kotiranta, Nokian Eläkeläiset, Pirkanmaa – Marja-Leena Kytölä, Hankasalmen Eläkeläiset, Keski-Suomi

Eläkeläiset ry:n valtuusto syyskuu 2021-2024

Puheenjohtaja

Martti Korhonen, Oulun Työväen Eläkeläiset, Jokilaaksot

Varapuheenjohtaja

Sirkka Kuivala, Kontulan Eläkeläiset, Helsinki

Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä aluejärjestöittäin

JOKILAAKSOT

Anja Sarajärvi , Raahen Eläkeläiset – Jaakko Pyy, Raahen Eläkeläiset
Risto Nuutinen, Muhoksen Eläkeläiset– Liisa Hirvasniemi, Kiimingin Eläkeläiset
Hilkka Myllykangas, Oulun Työväen Eläkeläiset– Terttu Taajoranta, Oulun Työväen Eläkeläiset
Kauno Moilanen, Kuusamon Eläkeläiset– Pentti Kyyhkynen, Kuusamon Eläkeläiset

UUSIMAA

Simo Hyökki, Hyrylän Eläkeläiset– Anja Parviainen, Keravan Eläkeläiset
Eino Huotari, Karkkilan Eläkeläiset– Antero Krekola, Etelä-Espoon Eläkeläiset
Marja-Liisa Viljamaa, Etelä-Vantaan Eläkeläiset– Liisa Paasela, Porvoon Eläkeläiset

LAPPI

Veikko Rautio, Aavasaksan Eläkeläiset– Seppo Maijala, Kolarin Eläkeläiset
Eila Kiviniemi, Rovaniemen Eläkeläiset– Tuomo Haurunen, Sallan Eläkeläiset

PIRKANMAA

Vilho Ponkiniemi, Hämeenkyrön-Viljakkalan Eläkeläiset– Marja-Liisa Salminen, Lempäälän Eläkeläiset
Maire Kauhanen, Tampereen Eläkeläiset– Mirjami Paakeli, Ylöjärven Eläkeläiset

SAVO

Kirsti Puurunen, Iisalmen Eläkeläiset– Kalevi Tuovinen, Sonkajärven Eläkeläiset
Sirkka Jeulonen, Kuopio-Kallaveden Eläkeläiset– Hannu Hyvärinen, Tuusniemen Eläkeläiset

KAINUU

Antero Kyllönen, Kajaanin Eläkeläiset – Sakari Korhonen, Sotkamon Eläkeläiset
Anna Maija Sutinen, Puolangan Eläkeläiset– Arja Heikkinen, Hyrynsalmen Eläkeläiset

SATAKUNTA

Oili Lehtinen, Kankaanpään Eläkeläiset– Keijo Järvenpää, Huittisten Seudun Eläkeläiset
Isto Helo, Rauman Eläkeläiset–Tuomo Viitahalmes, Eura-Säkylä-Köyliön Eläkeläiset

KESKI-SUOMI

Tarja Leinonen, Laukaan Eläkeläiset– Matti Pöppönen, Vaajakosken Eläkeläiset
Hannu Kaarlo Hukka, Jyväskylän Eläkeläiset– Väinö Aho, Pihtiputaan Eläkeläiset

HELSINKI

Marjatta Järvi, Vartiokylän Eläkeläiset– Maija-Liisa Suuronen, Pihlajamäen Eläkeläiset
Olli Salin, Kallion-Vallilan Eläkeläiset– Heikki Hietanen, Kaarelan Eläkeläiset

POHJANMAA

Irmeli Mandell, Vaasan Eläkeläiset– Anita Peltola, Jurvan Eläkeläiset
Henrik Fågelbärj, Vasabygdens Pensionärer– Juhani Kolppanen, Kokkolan Eläkeläiset

VARSINAIS-SUOMI

Aarre Lehtonen, Raision Seudun Eläkeläiset– Eira Nurmi, Kaarinan Eläkeläiset
Raija Alanko, Uudenkaupungin Eläkeläiset– Ari Löytömäki, Loimaan Eläkeläiset

ETELÄ-HÄME

Viljo Leppänen, Lahden Eläkeläiset– Sirkka Toivonen, Lopen Eläkeläiset
Juhani Lehto, Hämeenlinnan Eläkeläiset– Hely Alakokkare, Heinolan Eläkeläiset

POHJOIS-KARJALA

Kimmo Vartiainen, Joensuun Eläkeläiset– Sirpa Savolainen, Joensuun Eläkeläiset
Viljo Pulkkinen, Lieksan Seudun Eläkeläiset– Aaro Ruokolainen, Lieksan Seudun Eläkeläiset

KAAKKOIS-SUOMI

Aimo Röpetti, Lauritsalan Eläkeläiset– Eija Kiviharju, Kotkan Eläkeläiset

Eläkeläiset ry:n toimiston henkilökunta

Anna Autio jäsenvastaava,
Heli Grönroos henkilöstö- ja talousvastaava
Anna Eskola aluetyön suunnittelija, työsuhde päättyi 31.10.2021
Jan Koskimies toiminnanjohtaja
Evgeniya Mazurova toimistoassistentti työsuhde päättyi 31.1.2021, monikulttuurisuustyön suunnittelijan
sijaisuus 1.2.-31.7.2021 ja projektityöntekijä 1.8.-31.12.2021
Jukka Mustakallio toimistoassistentti
Anu Mäki järjestösuunnittelija
Tiina Rajala koulutussuunnittelija
Eva Rönkkö monikulttuurisuustyön suunnittelija
Tuomas Talvila tiedottaja

Eläkeläinen-lehden avustajat

Inkeri Aalto
Kaarina Goldberg
Niina Hakalahti
Pekka Isaksson
Kalevi Kivistö
Kari Kumpulampi
Mikko Lahtinen
Veli-Pekka Leppänen
Rudolf Lindblad
Annina Mannila
Irmeli Mandell
Piia Rantala-Korhonen
Aki Räisänen
Siskotuulikki Toijonen
Tuula-Liina Varis
Tuula Vuolle-Selki

Monikulttuurisuustyö

Khlebko Kristina
Kuznetsov Andrei
Markova Olga
Robush Marina
Rönkkö Ene
Rönkkö Jaan
Travkina Olga

LIITE 5

Ikäystävällinen kunta -kampanja

Eläkeläiset ry:n kampanjassa on vuodesta 2019 alkaen kannustettu jäsenyhdistyksiä etsimään kuntien ikäystävällisiä tekoja. Vuoden ikäystävällinen teko on palkittu joulukuussa.

Eläkeläiset ry on kannustanut jäsenyhdistyksiään tekemään ja edistämään kuntien liittymistä WHO:n ikäystävällisten kuntien verkostoon. Aloitteita on tehty ainakin 20 kunnassa, kuntalaisaloitteina tai valtuustoaloitteina.

Ikäystävällinen teko -tunnustus

2019 Rautalampi (liikuntapalvelut)
2020 Tampere (kotihoiton pysäköinti)
2021 Vaasa (pitkäjänteinen työ ikääntyneiden hyväksi)

WHO:n ikäystävällisten kuntien verkosto (Age Friendly Cities and Communities)

Listassa Eläkeläiset ry:n piiristä lähteneet aloitteet on merkitty tähdellä (*)

Verkostoon hyväksytyt kunnat:

Tampere 2012
Turku 2019
Kerava 2020 (*)

Kunnat, joissa tehty päätös liittyä verkostoon:

Vaasa 2019 (*)
Oulu 2020 (*)
Raahe 2020 (*)
Lieksa 2020 (*)
Espoo 2021 (*)
Vantaa 2021 (*)

Eläkeläiset ry:n piiristä tehty aloite, mutta kunnassa päätetty olla liittymättä:

Päätös vuonna 2020: Helsinki, Keitele, Lapinlahti, Lohja, Valkeakoski,

Eläkeläiset ry:n piiristä tehty aloite, mutta asian käsittely on kesken:

Hämeenkyrö, Kaarina, Kajaani, Lempäälä, Nokia, Raisio, Rovaniemi, Sastamala, Utajärvi, Ylöjärvi

LIITE 6

Eläkeläiset ry:n hallitus 6.11.2020

Eläkeläiset ry:n edustajakokous 21.-22.9.2021

Eläkeläiset ry:n strategia: ihmisarvoinen ikääntyminen

Eläkeläiset ry perustettiin ajamaan eläkeläisten etuja eläkejärjestelmien syntyvaiheessa. Perustamisesta lähtien olemme puolustaneet eläkeläisväestön etua ja vaatineet ikääntyvien palveluiden parantamista. Haasteitamme ovat muun muassa kansalaistoiminnan murros ja teknologian kehitys. Strategiassa esitämme tienviitat järjestön kehittämiseksi.

Identiteetti – keitä me olemme?

Eläkeläiset ry on Suomen ensimmäinen valtakunnallinen eläkeläisjärjestö. Olemme kehittyvä, yhteiskunnallisesti kantaaottava, tasa-arvon ja kaikkien yhtäläisten ihmisoikeuksien puolesta toimiva, puolueisiin sitoutumaton eläkeläisjärjestö. Olemme valtakunnallinen eläkeläisten oma osallistumisen kanava, avoin ja demokraattinen eläkeläisten yhteenliittymä ja pienituloisten puolestapuhuja.

Missio – mitä me teemme?

Edistämme eläkeläisten ihmisarvon turvaamista tukemalla toimenpiteitä, joilla edistetään eläkeläisväestön aineellista, henkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Tarjoamme eläkkeellä oleville vaikuttamis-, osallistumis- ja harrastusmahdollisuuksia ja edistämme yhteisöllisyyttä sekä torjumme syrjäytymistä.

Arvot – mikä on meille tärkeää?

Ihmisoikeuksien ja ihmisarvon turvaaminen

Oikeus arvokkaaseen elämään, itsemääräämisoikeuteen sekä yhdenvertaisiin ja laadukkaisiin palveluihin.

Tasa-arvon edistäminen

Sosiaalinen tasa-arvo, sukupuolten välinen tasa-arvo, ikäryhmien ja väestöryhmien välinen tasa-arvo.

Solidaarisuus

Järjestön vaatimissa ja sen omissa toimenpiteissä painopiste on haavoittuvimmassa asemassa olevien tukemisessa

Visio – mitä tavoittelemme?

Ikäystävällinen Suomi, joka turvaa ikääntyneille kohtuullisen toimeentulon, laadukkaat palvelut ja turvallisen elämän.

Ydintehtävämme

- (1) Toimimme eläkeläisten valtakunnallisena edunvalvojana ja paikallisen edunvalvontatyön mahdollistajana. Osana kansalaisyhteiskuntaa kokoamme ihmisiä ja kansalaisjärjestöjä sukupolvirajat ylittävään toimintaan ihmisarvoisen ikääntymisen puolesta.

- (2) Tarjoamme eläkeläisille yhteisön, johon kuulua. Järjestöä kehitetään monipuolisia osallistumismahdollisuuksia tarjoavien jäsenyhdistystensä yhteenliittymänä.

Strategiset tavoitteemme:

Päätavoite

- (1) Ihmisarvoisen ikääntymisen edistäminen

Osatavoitteet

- (2) Yhteistyön lisääminen järjestöyhteisömme sisällä ja yhteiskunnassa
- (3) Omaehtoisen ruohonjuuritason aktiivisuuden ja osaamisen vahvistaminen
- (4) Avoimuus ja jäsenistöä laajemman yleisön tavoittaminen